

Notulen raadsvergadering

Notulen van de raadsvergadering van 18 november 2021

Notulen van de raadsvergadering van 18 november 2021 (ochtendzitting)

Voor de agenda wordt verwezen naar volgnummer 16

Voorzitter: de heer ing. A. Aboutaleb

Tegenwoordig zijn 30 leden, namelijk: mevrouw C. Aafjes-van Aalst, de heer F. Achbar, de heer J.W. van Assendelft, de heer N. Balwantsingh, de heer E. Büyükçifci, de heer B. van Drunen, mevrouw E.H. Duijm-Wickerhoff, de heer M.G.J. van Elck, de heer G.J. Engberts, mevrouw T.C. Hoogwerf, mevrouw A. Kockelkoren, de heer G.F.E. Koster, de heer P.J.P. Lansink-Bastemeijer, de heer S. Leewis, de heer M.J.P. Meeuwissen, de heer B. van Noppen, de heer J.P. Postma, de heer J.W. van Putten, mw. L.L.P.R. Roest, de heer B. van Schaik, de heer R.G.C. Segers-Hoogendoorn, de heer R.A.C.J. Simons, de heer J. Smet, de heer D.P.A. Tak, de heer R.T.J. van der Velden, de heer J.W. Verheij, mevrouw P.J.H.D. Verkoelen, de heer T.J. Vonk, mevrouw C.M. Zeegers en de heer A. van Zevenbergen

Namens het college zijn tegenwoordig de heer A.H.P. van Gils en de heer S.A. Kurvers

Afwezig zijn 15 leden, namelijk: mevrouw N. Arsieni, de heer S.R.T. van Baarle, de heer T. Cicek, mevrouw J.A. Faber, mevrouw D.A. van Groningen, de heer S.F. Lammering, mevrouw N.D.Z.R. Mohamed-Hoesein, de heer R.C.J. de Roon, de heer T. Roskam, de heer T.B. Versnel, mevrouw E.S. Walgenbach, mevrouw I. van Wifferen, de heer E. Yigit, mevrouw D. Yildirim, mevrouw B.C. Zandberg

Griffier: mevrouw I.C.M. Broeders

1. *Opening en mededelingen*

De **VOORZITTER**. Goedemorgen, ik heet u van harte welkom, ook degene die op afstand deze vergadering volgt. Er zijn berichten van verhindering ontvangen van de heer Van Noppen, die komt wat later. De presentielijst is getekend door de aanwezige raadsleden en ik heb me er net van vergewist dat we ook een quorum hebben, dus we kunnen vergaderen. Deze vergadering heb ik uitgeschreven omdat er een verzoek overeenkomstig artikel 17, lid 2 van de Gemeentewet was ontvangen van de fractie van Leefbaar Rotterdam. De actualiteitenraad vandaag komt ook daarom te vervallen en de reeds ontvangen verzoeken hiervoor schuiven door naar een later tijdstip. Vanwege de COVID-maatregelen zijn alleen de woordvoerders in de zaal aanwezig. Ik doe een beroep op iedereen om onze coronaregels zo goed mogelijk na te leven.

2. *Vaststelling van de agenda voor de (fysieke) buitengewone raadsvergadering van 18 november 2021*

De **VOORZITTER**. Vaststelling van de agenda van deze buitengewone vergadering van vandaag, 18 november. Er komt even iemand binnen, want onze griffier was gisteren jarig en zij bereikte de eerbiedwaardige leeftijd van Sara en ik wilde haar namens de gehele raad vandaag feestelijk een klein cadeautje aanbieden.

Mevrouw **VERKOELLEN** (50plus). Ik zal het inschrijfformulier aan je geven.

De **GRIFFIER**. Dank je wel.

De **VOORZITTER**. Alsjeblieft. De vaststelling van de agenda voor deze buitengewone vergadering, 18 november. Zijn er nog leden die iets willen zeggen over de voorliggende agenda van vandaag? Nee, dan stellen wij de agenda vast.

Als het debat aanleiding geeft tot besluitvorming, dat wil zeggen er ligt geen raadsvoorstel voor, maar als er gestemd moet worden over één of meerdere moties, dan kan dat, maar dan gebeurt dat vanavond om 19.30 uur. Dat gebeurt digitaal en het is denk ik goed dat u dan ook uw fractieleden daarop attendeert als daartoe noodzaak is. Ik heb u voorgesteld uit te gaan van een spreektijd van twee uur. Kunt u zich daarin vinden? Dat is het geval.

3. *Bekrachtiging van de geheimhouding overeenkomstig artikel 25 van de Gemeentewet van de lijst van de te onteigenen onroerende zaken behorende bij het raadsvoorstel inzake het onteigeningsplan Tweebosbuurt zuid-oost*

De **VOORZITTER**. Dan de gebruikelijke onderwerpen. De bekrachtiging van de geheimhouding overeenkomstig artikel 25 van de Gemeentewet van de lijst van de te onteigenen onroerende zaken behorende bij het raadsvoorstel inzake het onteigeningsplan Tweebosbuurt zuid-oost. Gebruikelijk controleer ik even bij de collega's van de PVV, 50PLUS, Partij voor de Dieren en SP of ik ervan uit mag gaan dat u geen voorstander bent van de geheimhoudingsbekrachtiging. Mevrouw Verkoelen ook? Ik had voor u willen invullen dat u tegenstemt bij de bekrachtiging van de geheimhouding en dat geldt voor de SP ook. Ik zie de heer Meeuwissen niet, dus die kan ik niet invullen. Met de stemmen van 50PLUS, Partij voor de Dieren en de SP tegen bekrachtigen wij alsnog de geheimhouding zoals gevraagd.

4. *Debat over 'College teruggefloten door de rechter, tijd om kleur te bekennen!'; aangevraagd door het lid Simons*

De **VOORZITTER**. Dan aan de orde het debat over 'College teruggefloten door de rechter, tijd om kleur te bekennen', aangevraagd door het lid Simons van Leefbaar Rotterdam. Mag ik de heer Simons het woord geven?

De heer **SIMONS** (lr). Dank u voorzitter. Als het over Feyenoord City gaat begin ik altijd traditiegetrouw met het position paper die deze gemeenteraad in 2017 heeft aangenomen. Daarin hebben we de gebiedsontwikkeling geregeld en het nieuw te bouwen stadion en onder welke voorwaarden de gemeente deelneemt aan het nieuwe stadion. Wij als Leefbaar Rotterdam hebben dat altijd van harte gesteund, maar een jaar of twee geleden begonnen we ons wel zorgen te maken, want aan de cruciale voorwaarden was nog steeds niet voldaan. Afgelopen zomer was het inmiddels vier jaar geleden dat het position paper was getekend. Toen heb ik samen met GroenLinks en de PvdA een amendement gemaakt en dat amendement heette 'Een spannende finale'. En dat amendement is eigenlijk niets anders dan een opsomming en een aanscherping met de actuele informatie die toen beschikbaar was, welke punten nog open stonden van de zomer om ervoor te zorgen dat dat nieuwe stadion er kon komen. Eigenlijk hebben we toen ons hand nog een keer over het hart gestreken voor Feyenoord. In dat amendement stond ook een belangrijk punt, namelijk een deadline, 31 december 2021. Vorige week hebben we hier een debat over gevoerd en toen bleef er eigenlijk één punt boven de markt hangen. Ik had een motie die medeondertekend was door vijf andere partijen, maar op het laatste moment werden de handtekeningen ingetrokken want er was nog een juridisch akkefietje. En dat was de angst dat de Raad van

State mogelijk de conclusie zou trekken en die conclusie is juist natuurlijk, dat er een nieuwe werkelijkheid is ontstaan. Daarom heb ik gewoon de motie alleen als Leefbaar Rotterdam ingediend en ik ging vrij teleurgesteld naar huis toe. Maar goed, de volgende dag hadden wij een brief van de Raad van State. Ik was daar eerlijk gezegd wel verbaasd over, niet over dat hij zou komen, maar wel over de snelheid. Toen hadden we vorige week ook nog de persconferentie van Feyenoord. Daar was geen woord Spaans bij. We gaan het gewoon niet redden, we hebben een jaar of een halfjaar tijd ten minste nodig om alternatieven te bedenken. Ik heb toen, vorige week, gezegd met deze realiteit 'kunnen we niet anders concluderen als raad dat er niet voldaan is aan het position paper zoals verwoord is in het amendement dat met een ruime meerderheid hier is aangenomen. Wat ik zag vond ik wel vreemd. In ieder geval als ik naar het college keek en luisterde, want dat zat volgens mij in de klassieke ontkenningfase die je soms hebt als je slecht nieuws krijgt. Onze wethouder Kurvers zei 'ja, maar planologisch kan het allemaal doorgaan'. Maar eigenlijk was de volgende dag wel het meest bijzondere vond ik, onze burgemeester die bij Rijnmond op bezoek was en die daar gewoon verklaarde 'ik heb gisteren geen enkel raadslid gehoord dat de stekker uit het nieuwe stadion heeft getrokken'. Dit zijn even eigen woorden, ik heb het filmpje. Ik kan het u rondsturen. Toen dacht ik bij mezelf 'ben ik nu bij een andere vergadering geweest of...'

De **VOORZITTER**. Mag mijnheer Meeuwissen nog een vraag stellen?

De heer **SIMONS** (lr). Ja, natuurlijk.

De heer **MEEUWISSEN** (pvv). Ja, dank u wel voorzitter. Allereerst vind ik het jammer dat dit debat door moest gaan. Ik had graag gezien dat het maandag was weggestemd en volgens mij waren er ook heel veel raadsleden het er helemaal niet mee eens. Maar goed, nu een reactie op, mijn interruptie. Al jaren ziet iedereen dat Feyenoord City Stadion gedoemd is te mislukken. Sinds deze zomer ziet ook elke leek dat. De machtige VVD-vastgoedlobby weet dit project altijd door te drammen. De PVV stelt dat Leefbaar Rotterdam dit kansloze en megalomane project nog tot 1 januari 2022 gaf, puur om deze verkiezingsshow hier te houden. Voorzitter, de PVV heeft één vraag aan de heer Simons van Leefbaar Rotterdam. Het is een makkelijkere vraag dan vorige week toen ik de heer Simons vroeg wat het verschil nog is tussen de VVD en Leefbaar Rotterdam. Ik heb nu, via u voorzitter, de vraag aan de heer Simons: is de heer Simons een huichelaar, ja of nee?

De **VOORZITTER**. De heer Simons.

De heer **SIMONS** (lr). Voorzitter, ik ga verder als u het mij toestaat.

De **VOORZITTER**. Het is aan u om de vraag wel of niet te beantwoorden.

De heer **SIMONS** (lr). De brief van de Raad van State was voor veel mensen slecht nieuws. In ieder geval voor het college, maar het maakt gewoon wel onderdeel uit van de realiteit. Ik vind het heel belangrijk dat we op een gegeven moment iets kunnen afsluiten om verder te gaan. Want we hebben vorige week ook gezegd en ik denk dat dat breed gedeeld wordt, dat gebiedsontwikkeling door moet gaan. Maar je kunt pas doorgaan als je de realiteit accepteert en dat je dus actie moet ondernemen, in ieder geval het college. Daarom ga ik nog een keer de motie indienen 'Een spannende finale is gespeeld'. Het is niet dezelfde als vorige week, want we hebben weer nieuwe informatie. De kern is de consequenties te aanvaarden, dat vragen we aan het college, van het niet kunnen voldoen aan het amendement 'Een spannende finale'. Het amendement, dat waren de openstaande punten van het position paper. Die kunt u ook nog allemaal eens teruglezen, dat is het teruglezen waard. Vervolgens

een tweede dictum is de raad te informeren over de uitwerking van deze consequenties en hoe het het vervolg van de gebiedsontwikkeling Feyenoord City ziet aan de hand van de verschillende scenario's.

De **VOORZITTER**. De heer Simons heeft de volgende motie ingediend.

Motie 1. De spannende finale is gespeeld.

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 18 november ter bespreking van Feyenoord City;

constaterende dat:

- de gemeenteraad afgelopen zomer met het amendement 'Een spannende finale' de openstaande voorwaarden uit het position paper op een rijtje heeft gezet;
- in het amendement de deadline van 31 december 2021 is gesteld om te voldoen aan de openstaande voorwaarden;
- Feyenoord heeft aangegeven dat zij tenminste een halfjaar nodig hebben voor herijking van het plan op de voorziene locatie en eventuele alternatieven;
- de Raad van State naar aanleiding van de berichtgeving rondom het nieuw te bouwen stadion van Feyenoord en hetgeen wat besproken is tijdens de raadsvergadering van 11 november, schriftelijk heeft laten weten dat de zitting over het bestemmingsplan Feyenoord City van 22 en 23 november 2021 niet door zal gaan;

overwegende dat:

- er niet voldaan is aan het geamendeerde raadsbesluit 'een spannende finale';
- het uiteindelijk aan Feyenoord is om te bepalen wat voor toekomst zij voor zich ziet met De Kuip of een nieuw stadion;
- de gebiedsontwikkeling Feyenoord City doorgang moet vinden;
- het college de ontstane realiteit onder ogen moet zien en niet anders kan concluderen dat de plannen voor een nieuw stadion conform het investeringsmemorandum en met de huidige aanneemcombinatie niet meer haalbaar is;

verzoekt het college:

- de consequenties te aanvaarden van het niet kunnen voldoen aan het amendement 'Een spannende finale';
- de raad te informeren over de uitwerking van deze consequenties en hoe zij het vervolg van de gebiedsontwikkeling Feyenoord City ziet aan de hand van de verschillende scenario's;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. R.A.C.J. Simons

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. U kunt verdergaan.

De heer **SIMONS** (lr). Dan wil ik afsluiten met het volgende punt. Waar ik afgelopen week veel over na heb gedacht is de verrassing, ik ga er maar van uit dat die oprecht is, van het college na het bekijken van de persconferentie, dat het verrast was dat er een tekort was van € 180 miljoen. Ik heb daar vorige week ook al iets over gezegd, want twee dagen daarvoor was er in de enige kamer in dit stadhuis zonder ogen en oren, de kamer van de

burgemeester, de top van dit college met Feyenoord aanwezig. Ik ervan uit dat je dan bespreekt 'wat gaat er gebeuren'. Jullie houden een persconferentie, ik ga ervan uit dat je dan vraagt 'wat gaan jullie zeggen?' Wij als college vinden een jaar uitstel wel erg lang, kunnen jullie niet terug naar een halfjaar? Ik fantaseer even, want die kamer heeft geen ogen en oren. Maar ik heb toch echt in de persconferentie gehoord dat Feyenoord het al wist in september en ik zal even de volgorde aangeven van hoe dat dan in Feyenoord gaat. Stadion NV weet het, dan komt de STICO en over governance gesproken, dat is weer een clubje binnen Feyenoord met een gouden aandeel waar Ivo Opstelten in zit, Dick van Well, Michiel Gilsing, Pim Blokland en Hans Vervat. Allemaal vastgoedmannen, met allemaal een belang. Ik denk in het kader van open overheid, transparantie in zo een groot publiek-privaat project, dat is toch wel vreemd als ik me daar nu in verdiep. Dat soort mannen staat daar aan het roer. Vervolgens is de BVO geïnformeerd en dat was in september. Ik weet dat er in de tussentijd gewoon allerlei reguliere overleggen zijn met de collegeleden of de burgemeester erbij en ook dat daar wordt gesproken over de voortgang in een van de belangrijkste dossiers die we hier onderhanden hebben en waar ook iedereen wat van vindt en waar iedereen mee bezig is. Dat wij als raad totaal niet worden geïnformeerd en dat we vorige week zelfs nog een berichtje kregen dat we de voortgangsrapportage die al tot september ging, mochten gaan bespreken, toen dacht ik echt 'daar ga ik mijn kont mee afvegen'. Maar ik wil graag van de wethouder weten wat er nu echt gebeurd is. Kunt u gewoon een reconstructie maken van dat moment in september dat Feyenoord, de BVO en al die clubs die eronder hangen wisten dat er € 180 miljoen tekort was en het moment van de persconferentie. Daar ben ik gewoon echt oprecht in geïnteresseerd, want ik moet ook eerlijk zeggen, ik vond uw antwoord vorige week onwaarschijnlijk, niet geloofwaardig. Maar ik kan het mis hebben, want er kan ook nog één andere conclusie zijn, dat het mogelijk nog een grotere puinhoop is bij Feyenoord dan we al denken. Want als ze zelfs u dan niet meer gaan informeren... Maar goed. U weet het, u heeft het antwoord. Ik weet het niet. Ik hoor het graag van u.

De **VOORZITTER**. De heer Van der Velden.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Ja, dank u voorzitter. Ik heb een vraag aan Leefbaar Rotterdam en dat is een oprechte vraag. U roept een buitengewone raadsvergadering uit. Dan verwacht je toch een bepaalde bijdrage van Leefbaar Rotterdam, maar wat u eigenlijk doet is een herhaling van zetten. U dient eigenlijk exact dezelfde motie in die vorige week met een meerderheid van deze gemeenteraad verworpen is. Ik merk in uw betoog geen enkele urgentie waarom wij hier allemaal vanochtend bij elkaar zijn. Ja, sterker nog, waarom deze buitengewone raadsvergadering als wij helemaal niets nieuws horen ten opzichte van vorige week?

De heer **SIMONS** (lr). Ten eerste is de motie niet hetzelfde, maar hij zal zo rondgestuurd worden, dan kunt u dat zelf bekijken. Het tweede, er is een cruciaal stuk informatie bij gekomen vorige week vrijdag. En dat is de brief van de Raad van State. Die verandert echt het speelveld. En wat ik vorige week heb gezien, dat het college de realiteit, zo noem ik het zelf maar even, niet wilde aanvaarden. Ik vraag me nu af, een week verder, met deze brief van de Raad van State hoe het college nu in de wedstrijd zit en ik heb nog de vraag gesteld over de reconstructie, waar ik vorige week geen antwoord op gekregen heb, of een antwoord waar ik mijn vraagtekens bij zet.

De **VOORZITTER**. De heer Van der Velden.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Oké, maar dat had toch ook op een totaal andere manier gekund? U had die Raad van State ook via een actua kunnen aanvragen, u had uw

motie op 2 december in de reguliere raadsvergadering kunnen indienen. Ik zie gewoon echt de urgentie niet. Ik zie dit meer als een soort verkiezingsretoriek dan dat ik nu echt nieuwe dingen hoor en uw motie is bijna identiek aan die van vorige week. Ik heb hem al gezien, dus ja, ik begrijp het niet helemaal.

De **VOORZITTER**. De heer Simons.

De heer **SIMONS** (lr). Dat u het niet begrijpt, dat ligt misschien bij u, maar wij als Leefbaar Rotterdam vinden dit een heel belangrijk dossier en wij vinden bijvoorbeeld ook dat de gebiedsontwikkeling gewoon doorgang moet vinden. Daarom moet het college op een gegeven moment de conclusies trekken uit de ontstane situatie die gewoon anders is, na de brief van de Raad van State, dan vorige week. We kunnen de kop in het zand steken, we kunnen het over commissies hebben... Op mijn werk heb ik het altijd, als er commissies komen, dan weet je: commissie is eigenlijk niets doen. Dat is gewoon verder praten terwijl alle relevante informatie met betrekking tot het amendement gewoon bekend is. Dus ik snap niet dat wij als raad die urgentie niet voelen en het college een beetje gaan helpen om fatsoenlijk zijn werk te doen.

De **VOORZITTER**. De heer Meeuwissen.

De heer **MEEUWISSEN** (pvv). Voorzitter, inhakend op wat college Van der Velden zei. Excuus nog dat ik later was, want ik had vanochtend een ordepunt willen maken bij de vaststelling van de agenda want Leefbaar Rotterdam heeft maandagochtend deze buitengewone raad doorgedrukt. Circa de helft van de partijen is niet geraadpleegd. Het ging op de manier 'zwijgen is instemmen' en ik vind dat dat niet juist is. Naar aanleiding hiervan heeft de PVV een tweetal vragen. Bij dezen vraag ik aan u als voorzitter: is de procedure zwijgen en instemmen correct? Dat ik maandagochtend om een uur of 10 hoor, je moet voor lunchtijd reageren en anders ben je voor. Ik heb wel gereageerd en ik was fel tegen. Ik had ook als vraag bij het ordepunt, maar helaas ik kon het niet redden vanwege een andere vergadering vanochtend, ik had graag gezien dat dit helemaal geschrapt was, dat we ons als raad konden richten op Rotterdam en niet meedoen aan deze enorme verkiezingsshow van de heer Simons. Tot zover.

De **VOORZITTER**. U vraagt aan mij waarom deze vergadering zonder instemming van anderen is belegd. Het is een wetsartikel mijnheer Meeuwissen, de wet zegt: als er in de raad 20% van de stemmen voor het houden van een extra raadsvergadering is, wordt een extra raadsvergadering belegd. Hooguit is de vraag, tijdstip, andere dingen, maar deze vergadering is volkomen volgens de regels van de wet belegd.

De heer **MEEUWISSEN** (pvv). Voorzitter, volgens mij kreeg ik twee uur de tijd om te reageren. Als je twee uur in een ander overleg zit, dat je niet kunt reageren, dan ben je dus voor. Ik vind dat gewoon niet correct. Ik vind dat we daar in het presidium over moeten praten, want dit kan gewoon niet. Dit is gewoon doordrammen van een verkiezingsshow van Leefbaar Rotterdam.

De **VOORZITTER**. U mag daar altijd in het presidium over spreken, maar hier geldt de wet. De wet zegt: 20% van het aantal raadsleden, namelijk 20% van de 45, dat is 9 zetels, is genoeg en dat kan Leefbaar Rotterdam in haar eentje aanvragen. Zoals u weet heeft Leefbaar Rotterdam 11 zetels. Tekst van de wet, ik kan het niet anders maken. Dan gaan we naar de heer Verheij.

De heer **VERHEIJ** (vvd). Dank u wel voorzitter, in de debataanvraag van Leefbaar Rotterdam staat in de laatste alinea: gezien de ontstane situatie moet er nú, benadrukt, nú een besluit worden genomen. En vervolgens legt de heer Simons hier een motie voor die wat, laat ik het, procedureel geneuzel in zich heeft, maar geen besluit is. Welk besluit wil de heer Simons dat er vandaag genomen wordt? En als ik daar gelijk een tweede vraag aan toe mag voegen. De motie die de heer Simons voorlegt, ik heb hem net even op hoofdlijnen beluisterd, daarmee herhaalt hij feitelijk de toezegging die de twee wethouders die daar zitten vorige week al gedaan hebben aan de raad. Namelijk dat ze de scenario's in kaart zullen brengen, dat was de toezegging op de heer Postma, en de toezegging dat ze daarbij ook de consequenties voor het position paper in beeld zullen brengen. Dat was de toezegging naar mij toe. Wat voegt deze motie dan toe aan datgene wat we hier vorige week besproken en besloten hebben.

De **VOORZITTER**. De heer Simons.

De heer **SIMONS** (lr). Ik heb dat net al uitgelegd in mijn betoog, dus ik ga dat niet herhalen. Vorige week heb ik de wethouders toch wat anders horen zeggen en ook onze burgemeester bij Rijnmond, dus ik ben daar helemaal niet van overtuigd dat zij conform het door de raad vastgestelde amendement gaan handelen. Dus daar maak ik me zorgen over en ik vind het dus wel belangrijk dat we dat een keer samen goed vaststellen, want anders blijft alles zweven.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Zeegers.

Mevrouw **ZEEGERS** (d66). Ja, dank u wel voorzitter. Ik heb een iets andere vraag, wel voortbordurend op het voorgaande. Waar ik een beetje naar op zoek ben is de heer Simons zegt 'we willen echt volle vaart vooruit met de gebiedsontwikkeling', dat is wat u zegt, maar hoe kijkt u dan naar... Op het moment... Uw betoog gaat toch, ook als ik dat van verleden week in ogenschouw neem, heel erg over van huppettee, alles opzij, opnieuw beginnen met een nieuw bestemmingsplan. Is dat waar u op uit bent of niet?

De **VOORZITTER**. De heer Simons.

De heer **SIMONS** (lr). In de motie, daarom heb ik me beperkt tot de essentie, is voordat je kunt gaan nadenken of er een nieuw bestemmingsplan moet komen of dat het huidige bestemmingsplan moet worden aangepast of wat voor alternatief Feyenoord naar voren gaat brengen, want dat is aan Feyenoord. Het is niet aan ons om een eventueel alternatief naar voren te brengen. Daarvoor is nodig dat je eerst accepteert dat het huidige of het geplande stadion, zoals in het position paper is beschreven en de voorwaarden aan zijn gesteld, gewoon van de baan is. Dat kan gewoon niet meer, want dan zouden we ons als raad ook totaal niet meer serieus nemen. Ik bedoel we hebben daar gewoon een heel duidelijk amendement met een duidelijke deadline aangenomen met een grote meerderheid. Ik stel alleen vast dat er heel veel ruis op de lijn is over dat amendement en over de uitleg daarvan. Ik vind het heel belangrijk dat je gewoon duidelijkheid krijgt omdat je in mijn perspectief dan verder kunt. Wat eruit komt, of een nieuw bestemmingsplan... Dat weet ik niet, maar dat vraag ik in die motie. Dat moet gewoon het college verder uitwerken. Dat weten ze nu niet, dat weten ze volgende week niet, dat weten ze over twee maanden ook niet, want daar zijn ze afhankelijk van Feyenoord. Feyenoord heeft gezegd: wij hebben ten minste tot de zomer de tijd nodig, dus als we daarin meegaan dan ligt inderdaad alles stil. Dat wil ik niet, dat vind ik zonde. Ik wil wel rekening houden met Feyenoord, dat heb ik ook gezegd, bestem dan in het plan dat als er nog eventueel een alternatief komt in de toekomst, ze daar ook voldoende ruimte voor hebben. Dat zijn de twee punten die ik naar voren heb gebracht. Alleen wat ik

hoor en zie is dat de uitleg van het amendement, ja, op tien verschillende manieren gebeurt. Dat leidt ertoe dat er veel onduidelijkheid blijft bestaan, dat niemand weet waar hij aan toe is en dat juist de gewenste gebiedsontwikkeling die u zo graag wilt, die wij ook graag willen, juist tot stilstand komt.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Zeegers.

Mevrouw **ZEEGERS** (d66). Ik begrijp uw toelichting. Dan blijft wel mijn conclusie dat ik uw motie niet zal gaan steunen omdat wat mij betreft het college heel helder heeft gemaakt: laten we nu juist kijken wat er van dat position paper goed overeenkomt, de consequenties, de vraag die de heer Verheij ook heeft gesteld, en dat dit wel heel erg jump into conclusions is. Wat mij betreft, kijken we gewoon, het is een fantastisch bestemmingsplan, laten we kijken hoe we dat verder mogelijk kunnen maken en dan gaat wat mij betreft echt veel te snel.

De **VOORZITTER**. De heer Simons.

De heer **SIMONS** (Irr). Zo kennen we D66 weer. Ik bedoel het gaat u te snel, het is niet zorgvuldig, maar alles is gewoon bekend. U steekt gewoon uw kop in het zand. Dat moet u weten. Wij willen graag onze verantwoording nemen als raadsfractie van Leefbaar Rotterdam. Als u weg wilt kijken, als u wensdenken wilt doen, ik kan u één ding verzekeren: aan het einde van de dag komt er van al die plannen, juist door deze opstelling, niets terecht.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Zeegers.

Mevrouw **ZEEGERS** (d66). Dit is nogal een niet-onderbouwde aanname, dus dat is.... Nee, helemaal niet. Dit is een serieuze gebiedsontwikkeling. Daar moet je totaal niet overhaast, huppetae dingen overboord gooien terwijl je het niet goed hebt uitgezocht. Dan kan je zeggen dat dat weggijken is, nee helemaal niet, dat is juist serieus kijken naar de ontwikkeling van je stad. Dus dat ben ik niet met u eens.

De heer **SIMONS** (Irr). Mag ik dan nog een vraag stellen aan mevrouw Zeegers.

De **VOORZITTER**. Zeker.

De heer **SIMONS** (Irr). Mevrouw Zeegers, gaat in uw ogen dat nieuwe stadion zoals beschreven is in de gebiedsontwikkeling en zoals vastgelegd in het position paper, er volgens u nog komen of niet?

De **VOORZITTER**. Mevrouw Zeegers.

Mevrouw **ZEEGERS** (d66). Laat ik helder zijn, ik hoop van wel. Ik realiseer me ook dat overall, worldwide, al die bouwkosten enorm zijn gestegen en dat is ook een realiteit waar we mee te maken hebben, ook als je dat stadion ergens anders zou gaan bouwen trouwens, dus dat is een realiteit waar we mee te maken hebben. Dan moeten we niet halsoverkop denken, hoppeta, we gooien alles in de prullenbak. Nee, dat moeten we zeker niet doen. Ik hoop dat het nog doorgaat. Het is nog steeds wat ook Feyenoord zelf zei, de meest gewenste plek om daar dat stadion neer te zetten, dus dat is nog steeds het meest gewenst. Er zijn nu onvoorziene omstandigheden gekomen, laten we niet te snel en te overhaast reageren, goed alles in kaart brengen. Dat is hoe ik erin zit. Dan, als het allemaal doorgaat, hebben we toch echt een boost in Rotterdam-Zuid kunnen realiseren, waarvan ik toch echt nu twijfel of Leefbaar Rotterdam diezelfde boost wil geven.

De **VOORZITTER**. De heer Simons.

De heer **SIMONS** (lr). Halsoverkop, dat vind ik nogal een vreemde uitspraak. We zijn er al vijf jaar mee bezig mevrouw Zeegers. En het gaat hier over het nieuwe stadion. Iedereen zegt het gaat niet meer door en u zegt 'ja, ze hebben nu de bouwkosten die tegen zitten'. Vorig jaar zomer en het jaar daarvoor was er ook al een tekort van € 50 miljoen op de oorspronkelijke bouwplaats. In ieder geval wat naar buiten is gebracht en allerlei verhaaltjes van Vrienden aan de Maas en allerlei andere rijke Rotterdammers gingen bijdragen. Daar hebben ze vijf jaar de tijd voor gehad, hoezo halsoverkop? Wij zeggen niet dat de gebiedsontwikkeling van de baan moet. Nee, dat stadion is gewoon van de baan, het nieuwe stadion. Dat u dat anders ziet, dat verbaast mij weer.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Zeegers.

Mevrouw **ZEEGERS** (d66). Ja, we vallen wel een beetje in herhaling zo. Ik zeg halsoverkop omdat er verleden week, een week geleden was er een persconferentie, gelijk moeten er moties worden ingediend en besproken terwijl ik denk: denk nu eerst even goed na, breng alle consequenties goed in kaart. Dat is niet te veel gevraagd. Gebiedsontwikkeling gaat nergens heel erg snel. Zeker met zo een ontzettend complex project als dit en ik geef toe: het gaat niet altijd even soepel. Daar geef ik u gelijk in. Tegelijkertijd denk ik wel: het is ook een gigantisch gebied in Rotterdam-Zuid waar we zo een investering in kunnen plegen en dan denk ik bezint eer ge begint... Nee, geen goed spreekwoord in dit geval. Maar goed, nogmaals ik denk dat u echt overhaast reageert.

De **VOORZITTER**. Tijdens mijn inburgering leerde ik bezint eer gij begint of woorden van gelijke strekking. Ja, het zijn lastige dingen. De heer Simons.

De heer **SIMONS** (lr). Ja mevrouw Zeegers, bent u zich ervan bewust dat de gebiedsontwikkeling al twee jaar vertraagd is door het nieuwe stadion? Hoeveel meer vertraging van de gebiedsontwikkeling staat u dan toe?

De **VOORZITTER**. Mevrouw Zeegers.

Mevrouw **ZEEGERS** (d66). Nou, onze inzet is er nu op gericht om die gebiedsontwikkeling echt doorgang te laten vinden, dus dat we gaan kijken wat we nu al wel kunnen doen. Dus wat mij betreft gaan we daar gewoon snel mee aan de slag. Dat ben ik met u eens.

De **VOORZITTER**. De heer Simons.

De heer **SIMONS** (lr). Mevrouw Zeegers, heeft u de brief van de Raad van State gelezen en begrijpt u die?

Mevrouw **ZEEGERS** (d66). Dat is een beetje een aanmatigende vraag, die zal ik dan even... Dat hoeft niet op deze manier. Ja, ik kan deze brief begrijpen. Wat ik zie: iedereen krijgt tot 1 februari 2022 de gelegenheid om standpunten beter in kaart te brengen en nogmaals daar neer te leggen zodat de zitting kan plaatsvinden. Nou, dat lijkt me geen onverstandig besluit van de Raad van State, van goh, laten we eens even kijken met al deze nieuwe informatie hoe we dit allemaal moeten duiden. Daar geven we mensen ook de tijd voor. Dat lijkt me heel erg goed, dus ik zie niet het probleem daar.

De **VOORZITTER**. De heer Simons.

De heer **SIMONS** (lr). Hoe groot schat u de kans in dat Feyenoord voor 1 februari 2022 met een nieuw alternatief komt?

De **VOORZITTER**. Mevrouw Zeegers.

Mevrouw **ZEEGERS** (d66). Ik ga niet speculeren. Volgens mij is dat soort informatie prima iets wat we aan het college kunnen vragen en wat we ook hebben gezegd: we willen Feyenoord uitnodigen voor een MPOF-bespreking. Mijn vraag was ook aan het college verleden week 'kan dat in gang gezet worden?', dus die vraag toep ik nog weer even door. Maar het lijkt mij, stel de vragen ook aan de mensen die erover gaan en die de informatie erover hebben. Als we allemaal op basis van geruchten stellingnames doen, daar helpen we deze stad echt niet mee verder.

De **VOORZITTER**. De heer Simons.

De heer **SIMONS** (lr). Wij nemen stelling en wij hebben deze raadsvergadering aangevraagd op grond van de brief van de Raad van State, ons hoogste rechtscollege. Dus over welke geruchten heeft u het nu? Ik snap u gewoon niet. Er ligt een brief van het hoogste rechtsorgaan van dit land en D66 hier in de raad beweert nu dat we op grond van geruchten iets naar voren brengen. Ik kan u echt niet meer volgen.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Zeegers.

Mevrouw **ZEEGERS** (d66). Nou dan zou u iets beter moeten luisteren. Wat ik zei was ik ga niet op basis van geruchten en daarmee bedoelde.. U zegt 'denkt u dat Feyenoord voor 1 februari 2022 met een nieuw plan komt'. Daarvan zeg ik, nou ik ga hier niet over dat soort dingen speculeren. Ik weet niet met wat voor soort informatie zij komen. Dan kun je dat louter en alleen baseren op geruchten en dat ga ik niet doen.

De heer **SIMONS** (lr). Ik baseer het niet op geruchten. Volgens mij heeft Feyenoord vorige week een persconferentie gehouden en daar was klip-en-klaar: mogelijk komen we voor de zomer met alternatieven. Ik heb dat gewoon gehoord, dus ik kan daaruit concluderen dat de mensen die erover gaan, dat dat in ieder geval niet voor 1 februari 2022 gaat lukken. Dus op grond waarvan baseert u dan uw oordeel dat het wel gaat lukken?

De **VOORZITTER**. Mevrouw Zeegers.

Mevrouw **ZEEGERS** (d66). Nee, dat ben ik met u eens. Zij zullen niet met een heel nieuw plan voor 1 februari 2022 komen. Dat ben ik met u eens. Tegelijkertijd zullen zij mogelijk wel informatie aanleveren aan de Raad van State en ik weet niet wat voor informatie dat zal zijn.

De **VOORZITTER**. Ik ga naar de heer Meeuwissen.

De heer **MEEUWISSEN** (pvv). Dank u wel voorzitter. Ja, allereerst weer even een taalles. Ik kijk even terug naar vorige week. Er gaat inmiddels een filmpje viraal van mevrouw Zeegers, die zichzelf verre werpt van... Nou mevrouw Zeegers, we weten het allemaal, ze studeert filosofie. Ik heb ook een tijdje filosofie gestudeerd. Volgens mij werd ik daardoor beter in taal, maar goed. Misschien moet u het spreekwoordenboek eens een keer openslaan. En dan terug naar collega Simons. Hoe durft collega Simons te zeggen van D66 dat ze de kop in het zand steken, wegstekken. Mijnheer Simons, u kijkt deze hele raadsperiode al weg tot aan deze debatvergadering of extra raadsvergadering aanvraag. Verder interesseerde het u helemaal niks. Alleen vanwege deze verkiezingsshow. Tot zover.

De **VOORZITTER**. Ik hoor geen vraag mijnheer Simons. Akkoord. Mijnheer Tak. Ja, u staat op mijn lijstje. U mag passen.

De heer **TAK** (pvda). Wat mij betreft bespreken we het gewoon in MPOF. Dit debat is wat ons betreft niet nodig.

De **VOORZITTER**. De heer Verheij.

De heer **VERHEIJ** (vvd). Voorzitter, in de debataanvraag gaf de heer Simons aan dat er vandaag, nú, een besluit genomen moet worden, maar dat besluit hebben we al lang genomen in deze raad. We hebben een masterplan vastgesteld, we hebben een bestemmingsplan vastgesteld, we hebben een position paper vastgesteld en daarmee is hartstikke duidelijk wat deze gemeenteraad wil, namelijk deze gebiedsontwikkeling en deze gebiedsontwikkeling is de gebiedsontwikkeling die 3800 woningen in dit gebied op Rotterdam-Zuid mogelijk maakt. Ja, dat lukt het beste met een stadion op de plek waar dat in het masterplan is ingetekend. Want doe je dat niet, dan kun je niet op het Van Zandvlietplein bouwen, dan komen daar geen woningen, dan kun je geen atletiekbaan in de Kuip neerleggen. Die komt dan op de Sportcampus. Dat gaat allemaal ten koste van woningen en dan worden die 3800 misschien 2000 woningen of zo en dat is een enorme gemiste kans voor de stad. Dat besluit hebben we dus al lang genomen. Er hoeft vandaag helemaal geen besluit genomen te worden en de BVO heeft vorige week aangegeven tijd nodig te hebben om zich te bezinnen op de situatie waar ze in zitten. Ze hebben in de persconferentie ook aangegeven dat ze nog steeds kijken naar de iconische plek aan de Maas, de plek die in het bestemmingsplan is opgenomen, die in het masterplan als de plek voor het stadion is aangegeven en zij bezinnen zich op hoe ze dat kunnen realiseren en daarbij kijken ze ook naar alternatieven voor als dat eventueel niet lukt. Nou prima, we gaan meemaken waar ze op uitkomen. De Raad van State heeft vorige week aangegeven 'maak nu de standpunten van de verschillende partijen eens duidelijk'. De VVD juicht dat toe. In die zin ben ik blij dat het college vorige week twee toezeggingen heeft gedaan hoe het een aantal van die standpunten gaat verduidelijken en wij hechten er als VVD aan dat we, zoals we dat horen te doen in deze stad, standpunten niet in splendid isolation in deze zaal bepalen maar dat we dat doen samen met de partners die we in deze stad hebben, de BVO, het stadion, de omwonenden en de Stichting Gebiedsontwikkeling aan de Maas die daar inmiddels grote belangen heeft opgebouwd. Dat is volgens mij hoe je standpunten bepaalt met elkaar. Wij gaan ervanuit dat het college dat met die partners samen voor 1 februari 2022 goed doet en naar de Raad van State stuurt.

De **VOORZITTER**. De heer Simons.

De heer **SIMONS** (lr). Ik zit te luisteren naar de heer Verheij en eigenlijk het proces dat hij beschrijft, is het proces hoe het tot een position paper zijn gekomen en wat we de afgelopen vijf jaar hebben gedaan, dus ik moet concluderen dat de heer Verheij, de VVD nu denkt dat we dat hele proces, waar we eerst wel tien jaar mee bezig zijn geweest en ook nog niet tot tevredenheid van veel mensen, nu in twee maanden gaan doen en dat we daar ook nog een kerstperiode in hebben zitten. Ik acht dat gewoon totaal kansloos.

De **VOORZITTER**. De heer Verheij.

De heer **VERHEIJ** (vvd). Ja, voorzitter, het is inderdaad een dossier dat al volgens mij vanaf 2007 of 2008 loopt. Het duurt inderdaad veel te lang. Dat vindt de VVD ook. Nee, wij zijn ook niet altijd tevreden over hoe dat dossier in al die jaren zich heeft ontwikkeld en hoe de communicatie tussen partners is gegaan et cetera. Ik heb ook niet de illusie dat op 1 februari

2022 alles klip-en-klaar is en dat er dan duidelijk is 'jongens morgen gaan de palen de grond in'. Dat idee heb ik ook niet. Wat ik wel zeg, is dat dit de gebiedsontwikkeling is zoals we die voor ogen hadden. Dat de buitenwereld verandert, dat daar ontwikkelingen zijn die op dit moment een besluit lastig maken, onmogelijk maken, wil niet zeggen dat je daarmee deze kans voor Rotterdam-Zuid moet laten lopen. We gaan daar iets neerzetten dat voor 100 misschien wel 200 jaar staat en ja ik heb het al vaker gezegd in dit dossier, ik hang niet op maanden of een jaartje meer of minder. Natuurlijk wil ik dat het tempo erin blijft en natuurlijk komt er op enig moment een keer een moment dat je zegt 'nu moet het echt anders'. Ik heb vorige week in mijn betoog aangegeven 'laten we beginnen met de gebiedsontwikkeling en op het moment dat we al die andere dingen die we al kunnen doen zonder stadion gedaan hebben en dan een keer bij de stadionplot uitkomen en dan de knoop door moeten hakken 'gaan we hier huizen bouwen of gaan we er een stadion op zetten'. Dat is het moment om definitief de knoop door te hakken. Laten we op die manier van de kant gaan. Dat geeft ons tijd om deze herbezinning die Feyenoord nu wil doen, te laten gebeuren.

De **VOORZITTER**. De heer Simons.

De heer **SIMONS** (lr). Denkt u dat er op 1 februari 2022 een plan ligt dat de goedkeuring van de Raad van State kan krijgen? Die kijkt gewoon of het bij het oorspronkelijke plan past. Als er heel iets anders uitkomt, een alternatief, wat voor gevolgen heeft dat dan voor die gebiedsontwikkeling?

De **VOORZITTER**. De heer Verheij.

De heer **VERHEIJ** (vvd). Voorzitter, ik denk dat er op 1 februari 2022 in ieder geval meer duidelijkheid kan liggen, ook bij Feyenoord, over wat zij willen in the end. Dat zij vervolgens nog stappen moeten zetten om dat allemaal door te rekenen en te kijken of ze dat ook daadwerkelijk gaan doen in de afweging tegen de alternatieven, dat zal ongetwijfeld niet afgerond zijn op 1 februari 2022. Wat ik wel weet is dat wat u nu bepleit in ieder geval leidt tot een gebiedsontwikkeling met 2000 woningen minder en dat is in ieder geval niet wat ik voor deze stad wil.

De **VOORZITTER**. De heer Simons.

De heer **SIMONS** (lr). Ja, de VVD van knopen doorhakken. We hebben gewoon een amendement aangenomen, daar staat uw handtekening ook onder. U wilt daar geen consequenties aan verbinden die juist nodig zijn om de gebiedsontwikkeling door te laten gaan. Ik vind dat heel teleurstellend.

De **VOORZITTER**. De heer Verheij.

De heer **VERHEIJ** (vvd). Voorzitter, ik kan slechts concluderen dat datgene wat Leefbaar Rotterdam voorstelt niet het doorgaan van de gebiedsontwikkeling is, maar per definitie leidt tot een andere gebiedsontwikkeling met minder woningen in dat gebied en daarmee een minder goed gebied voor de toekomst van deze stad.

De **VOORZITTER**. Ik kijk nog naar mijn lijstje. Mijnheer Achbar.

De heer **ACHBAR** (denk). Voorzitter, wij hebben vorige keer niet actief meegedaan met het debat omdat ons standpunt al bekend was. Wij zijn voor gebiedsontwikkeling en hebben altijd gezegd met of zonder stadion, waarbij de overtuiging wel is dat met een stadion dat als accelerator kan fungeren voor het gebied, zowel op toerismegebied als ten aanzien van

werkgelegenheid. De vraag van D66 om in gesprek te gaan met BVO en het stadion onderschrijven wij. Dat vinden wij hartstikke fijn dat dat mogelijk wordt gemaakt. Ik wil er misschien iets kleins aan toevoegen en dat is of we dat misschien voor 1 februari 2022 een aantal keren kunnen doen. Bij een aantal keren denk ik aan misschien twee keer, zodat we niet ineens als we het in december doen pas weer verrast worden op 1 februari 2022. Ik denk dat we misschien een aantal momenten zouden kunnen creëren met BVO en het stadion met het verhaal dat ze ons mee kunnen nemen in dat proces. Ik weet niet of dat mogelijk is, maar dat zou vanuit ons perspectief wel fijn zijn.

De **VOORZITTER**. Over het vorige, de heer Van der Velden.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Ja, dank u voorzitter. Mijn vraag is: wat wilt u eigenlijk nu nog bespreken met de BVO en het stadion? Het is toch volstrekt helder? Het is € 180 miljoen duurder en de persconferentie was duidelijk. Het stadion was duidelijk. Wat wilt u nu nog in conclaaf met dat stadion? Ik snap het werkelijk waar niet hoor.

De **VOORZITTER**. De heer Achbar.

De heer **ACHBAR** (denk). Er werd een terechte constatering gedaan door Leefbaar Rotterdam dat er enorm verschillende belangen zijn op dit moment waardoor wij, het overgrote deel van de raad, toch echt wel pleiten voor een gebiedsontwikkeling eventueel met een stadion met een andere variant. BVO zegt dat daar bouwkosten aan zijn verbonden die zij op dit moment niet kunnen opbrengen. Er worden bedragen genoemd. Inmiddels is dat ook al enigszins achterhaald dus ik ben echt benieuwd... De vraag aan BVO en het stadion is 'neem ons nou mee in dat proces en verras ons nou niet op 1 februari 2022 met iets waar we dan weer niets mee kunnen'. Dat is eigenlijk de vraag die ik dan stel. Zoals ik aangaf is ons standpunt een gebiedsontwikkeling met of zonder stadion, bij voorkeur met een stadion en in welke variant dat horen we 1 februari 2022.

De **VOORZITTER**. De heer Van der Velden.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Dank u voorzitter. Mijnheer Achbar zegt eigenlijk dat Feyenoord ons mee moet nemen, maar we zitten al vijf jaar te keuvelen met Feyenoord en er is wederom niets concreet. Er is niet eens een bouwer. Wat gaan we nu nog zitten keuvelen met de BVO en het stadion? Laten ze zelf eens hun zaakjes op orde brengen in plaats van dat wij weer met hen moeten gaan kletsen.

De **VOORZITTER**. De heer Achbar.

De heer **ACHBAR** (denk). Voorzitter, ik kan in herhaling vallen. Zij moeten inderdaad hun zaakjes op orde krijgen voor 1 februari 2022. Het enige wat ik vraag vanuit mijn rol is om ons mee te nemen in dit proces. Als ik eind december al tot de conclusie kan komen dat zij voor 1 februari 2022 niet hun zaakjes op orde gaan krijgen, dan heb ik een iets duidelijker beeld.

De **VOORZITTER**. Helder.

De heer **ACHBAR** (denk). En dan als laatste vraag, voorzitter, aan de wethouder. Ik zou wel willen weten hoe de brief aan de Raad van State nu bij het college terecht is gekomen en wat dat nu doet in het gehele proces en hoe het college daar tegenaan kijkt.

De **VOORZITTER**. De heer Postma.

De heer **POSTMA** (gl). Voorzitter, het voordeel van deze plek in de raadzaal is dat je nog wel eens iets hoort als iemand naast je staat te spreken. Toen de heer Simons sprak, hoorde ik heel langzaam iets leeglopen en toen kwam mijnheer van der Velden met een heel klein naaldje en toen was in één klap het hele betoog van de heer Simons verdwenen. Want eigenlijk kan ik daar niet heel veel meer aan toevoegen. Ik hoor een gerecyclede motie voorbijkomen, ik hoor een herhaling van zetten van afgelopen donderdag. Wat GroenLinks betreft had dit debat schriftelijk afgedaan kunnen worden en dat kan ik nu alleen maar onderstrepen. Ons standpunt van afgelopen donderdag is ongewijzigd. Wij zijn blij met de toezeggingen van het college om de scenario's uit te werken. Dat is des te belangrijker geworden met deze brief van de Raad van State om die ook echt in commissie en raad voor 1 februari 2022 te bespreken zodat duidelijk is wat de inzet van het college wordt bij de Raad van State. We hebben een hele duidelijke oproep gedaan aan BVO en het stadion om ook voor die tijd duidelijkheid te geven over hoe zij de toekomst van het stadion voor zich zien. Voorzitter, dat is geen nieuwe informatie. Het is eigenlijk zonde van onze tijd dat we dat vandaag hier moeten bevestigen.

De **VOORZITTER**. De heer Simons.

De heer **SIMONS** (lr). Grote woorden van de heer Postma, medeondertekenaar van het amendement. De deadline was heilig. Het was in beton gegoten. Allemaal woorden van mijn collega's Tak en Postma, maar als puntje bij paaltje komt, kijken ze liever de andere kant op en nemen ze niet hun verantwoordelijkheid en dat vind ik gewoon heel erg teleurstellend. Het is ook niet goed voor die gebiedsontwikkeling op Zuid. Het is gewoon een politiek spelletje geworden waarbij het college uit de wind wordt gehouden op allerlei mogelijke manieren. Daar kun je voor kiezen. Wij kiezen daar niet voor. Nogmaals, u heeft toen ook het amendement medeondertekend. Dat bent u misschien vergeten en zoek nog eens terug wat u in de media daar allemaal over heeft gezegd. Vervolgens zijn het alleen maar woorden en geen daden.

De **VOORZITTER**. De heer Postma.

De heer **POSTMA** (gl). Ik moet zeggen de heer Simons heeft wel lef om anderen te betichten van politieke spelletjes, terwijl hij zo een beetje het zwaarste instrument uit onze gereedschapskist tevoorschijn haalt om een gerecyclede de motie in te dienen. Ik hoorde links van mij 'GroenLinks zou toch ook blij moeten zijn met recycling'. Dat zijn we over het algemeen ook, voorzitter. Alleen in het geval van moties staan we daar iets minder positief tegenover.

De **VOORZITTER**. De heer Meeuwissen.

De heer **MEEUWISSEN** (pvv). Voorzitter. Als ik de reacties zo beluister dan wilde vandaag eigenlijk verder niemand dit onzindebat van collega Simons, inderdaad met zijn politieke spelletjes waar hij anderen van beticht. Voorzitter, Feyenoorddebat in de herhaling. Leefbaar Rotterdam heeft deze buitengewone raadsvergadering aangevraagd om een debat over kleur bekennen te kunnen voeren. Kleur bekennen had Leefbaar Rotterdam drie jaar geleden moeten doen toen de PVV de motie 'Stekker uit Feyenoord City Stadion' indiende. Het had de Rotterdammer enkele miljoenen aan nodeloze belastinguitgaven gescheeld. Het had Feyenoord voor deze afgang en ellende behoed. Bovendien had het de weg vrijgemaakt voor de bouw van broodnodige huizen op Zuid. Voorzitter, Leefbaar Rotterdam vraagt hier kleur te bekennen, maar weigert dat zelf al jaren op grote geldverslindende dossiers als Boijmans Van Beuningen en het Warmtebedrijf te doen. Er zijn raadsleden van Leefbaar Rotterdam deze periode uit de raad vertrokken om bij die rampzalige, megalomane projecten

voor bakken geld aan de slag te gaan als projectmanager of als directeur. Namen noem ik niet, maar heel Rotterdam weet over wie ik spreek. Kon niemand van de fractie van Leefbaar Rotterdam een move maken naar een vetbetaald baantje in de Feyenoord City plannenmakerij, voorzitter? Dat de stekker er mogelijk wat Leefbaar Rotterdam betreft nu toch uit gaat. De heer Simons begint te lachen, nou ik vind het helemaal niet om te lachen, mijnheer Simons. Het was vier jaar geleden voor de meeste Rotterdammers al overduidelijk dat het nieuwe stadion een economisch zorgenkind was. Met deze businesscase wordt er domweg te weinig geld verdiend. Anders hadden de investeerders toch in de rij gestaan om mee te mogen doen? Alleen hier op het stadhuis geloofde men in dit plan, zoals men wel vaker in droombeelden gelooft hier in dit huis. Leefbaar Rotterdam geeft in de debataanvraag zelf toe jarenlang weggekeken te hebben op dit dossier en roept de raad op hier nu mee te stoppen. De PVV heeft nog nooit weggekeken en de PVV dient hiertoe nu ook twee moties in. De eerste motie hebben we dus al vaker ingediend, die luidt 'Definitief stekker uit Feyenoord City Stadion'. Het dictum is: 'verzoekt het college onmiddellijk definitief te stoppen met het Feyenoord City Stadionproject en aan de slag te gaan met het bouwen van woningen'. De titel van de tweede motie luidt 'Leefbaar heeft niets met de Feyenoordfan'. Constaterende dat Leefbaar Rotterdam dit debat en deze raadsvergadering louter heeft aangevraagd om er nu politiek mee te kunnen scoren, constaterende dat Leefbaar Rotterdam zelf alleen kleur bekent wanneer het Leefbaar Rotterdam zelf uitkomt, overwegende dat wij als raad onze tijd beter kunnen besteden dan mee te werken aan deze campagneshow van Leefbaar Rotterdam. En dan het dictum: 'de raad spreekt uit dat Leefbaar Rotterdam deze extra raadsvergadering vandaag 18 november 2021 louter als campagnestunt, als verkiezingsshow gebruikt en niet de belangen van de Feyenoordfans en de gewone Rotterdammers vooropstelt. Tot zover voorzitter.

De **VOORZITTER**. De heer Meeuwissen heeft de volgende moties ingediend.

Motie 2. Definitief stekker uit Feyenoord City Stadion

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 18 november 2021, ter bespreking van Feyenoord City Stadion;

constaterende dat:

- het nieuwe stadion geen vliegwiel is maar een enorme belemmering voor de gebiedsontwikkeling;
- het woningtekort in Rotterdam ongekend hoog is;
- Rotterdam al Nederlands mooiste stadion, de iconische Kuip, heeft;

overwegende dat:

- Feyenoord nog steeds de financiering van het nieuwe stadion niet rond heeft;
- Feyenoord nog steeds geen definitieve beslissing over het stadion heeft genomen;

verzoekt het college:

- onmiddellijk definitief te stoppen met het Feyenoord City Stadion project en aan de slag te gaan met het bouwen van woningen;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. M.J.P. Meeuwissen

Motie 3. Leefbaar heeft niets met de Feyenoordfan

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 18 november 2021, ter bespreking van Feyenoord City Stadion;

constaterende dat:

- Leefbaar Rotterdam dit debat en deze raadsvergadering louter heeft aangevraagd om er nu politiek mee te kunnen scoren;
- Leefbaar Rotterdam zelf alleen kleur bekent wanneer het ze zelf goed uitkomt;

overwegende dat:

- wij als raad onze tijd beter kunnen besteden dan mee te werken aan deze campagneshow van Leefbaar;

de raad spreekt uit dat:

- Leefbaar Rotterdam deze extra raadsvergadering vandaag 18 november 2021 louter als campagnestunt gebruikt en niet de belangen van Feyenoordfans en de gewone Rotterdammers vooropstelt;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. M.J. P. Meeuwissen

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. Dank u zeer. Ik had nog het zwaarste instrument van de voorzitter kunnen inzetten, u van de publieke tribune te verwijderen, ware het niet dat ik naar boven kijk en zag dat het raadsleden waren. De moties 'Definitief stekker uit Feyenoord City Stadion' en 'Leefbaar heeft niets met de Feyenoordfan'. Beide moties zijn voldoende ondertekend en maken deel uit van de beraadslagingen. Mijnheer Vonk.

De heer **VONK** (cu-sgp). Voorzitter, ik ga het heel kort houden. We hebben afgelopen donderdag uitgebreid over Feyenoord City gesproken. De standpunten zijn uitgewisseld en volgens mij klip-en-klaar. Ik begreep dat de heer Simons daar emotioneel wat instabiel van werd, van dat debat en zie daar vervolgens lag er een aanvraag voor nog een debat. Ik dacht 'is dat nou het voorproefje van het stadsparelement dat de heer Simons ook zo graag wil, waarin beroepspolitici elkaar iedere dag ongeveer naar de raadzaal kunnen vragen omdat we meer als beroepspolitici met onszelf bezig zijn dan met de stad'. Ik hoop niet dat dit een voorproefje is voor meer. Maar wat mij betreft, en de heer Van der Velden sloeg eigenlijk de spijker op zijn kop, is er natuurlijk ook irritatie van mijn kant over het feit dat dit nu een onderwerp is voor zo een bijzondere vergadering waarvoor we een actua, VB moeten uitstellen, agenda's op de kop moeten zetten om hier met elkaar te spreken. Ik heb daar in ieder geval weinig behoefte aan. De brief van de Raad van State was volgens mij ook duidelijk. De urgentie is even weg en daarom geen urgentieprocedure maar de normale procedure. Dat geeft ons ook wat meer tijd, zegt de Raad van State, om informatie in te winnen van alle partijen. De enige vraag die bij mij opkwam is 'wat betekent die vertraging nou voor die stadsontwikkeling, gebiedsontwikkeling die al is ingezet. We hebben vorige keer ook betoogd dat dat het is waar het wat ons betreft over moet gaan, gebiedsontwikkeling op Rotterdam-Zuid, huizen bouwen, dingen voor elkaar krijgen. U gaf toen aan en met name de heer Kurvers 'we zijn met een aantal dingen al gewoon goed onderweg'. Dus de vraag die bij mij opkwam toen ik de brief zag was 'dit zal toch niet een gevolg hebben voor die ontwikkeling?' Kunt u daar misschien nog wat duiding aan geven? Dat hoeft wat mij betreft niet heel uitgebreid, want uitgebreide antwoorden komen natuurlijk ook gewoon in de commissie. Begin december staat dit onderwerp volgens mij op de agenda van de MPOF-

vergadering. Dan spreken we dan gewoon verder. Ik ga mijn standpunten over Feyenoord City niet herhalen. Kijkt u vooral de tweede termijn terug van vorige week. Daar heb ik alles in gezegd en dat is wat mij betreft voldoende. Dank u wel.

De **VOORZITTER**. Dank u zeer. Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw **VERKOELLEN** (50plus). Dank u wel voorzitter. Ook wat betreft 50PLUS is het een herhaling van zetten. Ik vond het wat vroeg dat de heer Van der Velden inzette, want daardoor viel het helemaal in het water. Ik had nog wel gehoopt op wat vragen van de heer Simons en die komen nu ook niet. Ik ga toch maar mijn verhaal even doen. Het is natuurlijk wensdenken, hè? Feyenoord BVO wil gewoonweg niet verder, maar het college wil maar gewoon niet loslaten. En ondertussen gaat de Kuip steeds verder achteruit. De Rotterdamse politiek moet zich schamen zoals we hiermee omgaan op dit moment. Dan ga ik toch naar de Raad van State. Nu de Raad van State adviseert er eigenlijk mee te stoppen want er komt geen nieuw bestemmingsplan. Dat zit er niet in. Nu het masterplan dus geen juridische basis krijgt in een bestemmingsplan is natuurlijk de eerste vraag van ons aan het college 'hoe nu verder'? Wat als een van die nieuwe scenario's voor een nieuw stadion niet past binnen de aanvraag van het bestemmingsplan? De Raad van State doelt daarop. Er zijn scenario's die daar niet binnen passen. Hoe gaan we daar dan mee om? Wat gebeurt er met de vele vergunningstrajecten? Daar hebben we het nog niet over gehad. Het zijn allemaal vragen die ik ook net zo goed in MPOF had kunnen stellen, maar goed ik stel ze nu maar want we staan toch bij elkaar. Wat gebeurt er met de vele vergunningstrajecten? Zijn die stopgezet nu de Raad van State waarschuwt dat er scenario-opties zijn die niet passen in deze aanvraag? Hoe gaat u dat oplossen, hoe gaat u daarmee om? Een hele belangrijke is, die wil ik wel graag weten, want ik zei vorige week inderdaad in die herhaling van zetten 'ik geloof niet in dit bestemmingsplan', want ik had contact gehad over hoe de Raad van State erin stond. Heeft het college eigenlijk wel contact gehad met de Raad van State voor vorige week donderdag over de situatie? Het wist dat daar toch ook een situatie liep, dus het was handig geweest als er met dat orgaan contact was geweest. Er is een haalbaarheidsstudie 2014–2016. Die kun je ondertussen toch achterhaald noemen. Moeten die onderzoeken niet opnieuw nu we voor deze situatie staan? Liggen er scenario's klaar hoe deze business as usual, ik hoor allerlei Engelse termen, ik gooi er ook nog maar eentje in vandaag, want dat is vast en zeker wat dadelijk in het antwoord weer terugkomt, kan worden opgevangen? Is het niet tijd en dat is de laatste vraag, nee dat is niet de laatste, wat gaat het college doen om op 1 februari 2022..., want dat is nog wel een vraag, 1 februari 2022 is dus nu een deadline, vervalt daarmee nu dus in een keer het hele verhaal naar die zomer en wat gaat het college doen om op 1 februari 2022, gezien de brief van de Raad van State, die informatie te krijgen? Wat betekent dat nu eigenlijk? Ik wil daar wel even iets van horen. Hoe staat het college hier nu in? En als laatste en dat is misschien dan geen nieuwe, want die heb ik al zo vaak ingebracht, wordt het misschien niet tijd om eens een enquêtecommissie over het nieuwe stadion op te gaan richten? Dat lijkt me ook nog wel een leuke. Zouden we daar niet eens aan moeten beginnen? Veel vragen, ik zou graag de antwoorden horen, want we zijn toch vandaag bij elkaar.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Zeegers.

Mevrouw **ZEEGERS** (d66). Dank u wel voorzitter. Ook voor D66 geldt, volgens mij is ons standpunt wel helder, wij zien erg uit naar de gebiedsontwikkeling in Feyenoord, al die woningen, 3700 woningen, mooi groen, een station, een volwaardig station dat daar gerealiseerd kan worden en mogelijk ook nog een mooie metrotunnel daarnaartoe. Dat niet alleen, we zien ook natuurlijk dat de Kuip er qua kwaliteit niet goed voorstaat en het zou heel mooi zijn als al die supporters een mooi stadion kunnen hebben waar zij veilig en plezierig

met elkaar voetbal kunnen kijken. Maar goed, dat is allemaal al veel eerder gezegd. Wat ons betreft lijkt de aanleiding voor dit debat ook nogal overtrokken. We hadden dit prima in een actua kunnen bespreken, maar goed we staan hier nu toch. Zoals D66 de brief van de Raad van State duidt is inderdaad geen versnelde procedure maar echt even alles zorgvuldig en netjes op een rij zetten zodat zij hun zitting goed kunnen vormgeven. Het lijkt mij goed als wij daar als gemeente ook zorgvuldig onze bijdrage aan leveren, dat op een manier doen, en de heer Verheij zei dat heel netjes, met partners, dus dat je dat samen doet met Feyenoord, met Stigam et cetera, dat je dan met een goed verhaal bij de Raad van State komt. Dan rest ons nog de vraag 'hoe gaat het college ons meenemen tot 1 februari 2022'? Ik heb al eerder gevraagd om ook Feyenoord uit te nodigen voor een MPOF-bespreking. Kan het college daarop reageren of het dat wil doen of dat we dat via de griffie moeten regelen, hoe dat precies het beste moet. De heer Achbar vroeg ook om dat wat vaker te doen en ik kan me daar ook iets bij voorstellen, dus graag uw reactie daar ook op.

De **VOORZITTER**. De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer **SEGERS-HOOGENDOORN** (cda). Voorzitter dank. Het grootste Feyenoordnieuws van de afgelopen week was wat mij betreft dat we komende zondag niet naar Feyenoord-PEC kunnen. Maar goed, ik zei vorige week al, het is 11 november 2021 en we hebben het over een amendement op een raadsvoorstel dat klip-en-klaar over 31 december 2021 gaat. Ik herhaal het nog maar een keer, het is vandaag 18 november 2021 en we hebben het over een amendement op een raadsbesluit dat over 31 december 2021 gaat. Er ligt wat mij betreft weer niks voor, anders dan dat we de brief van de Raad van State hebben gehad, waar ik uiteraard aansluit bij alle vragen die gesteld zijn. Ik wil daar graag de afdrank van het college over weten, hoe dat bij hen is binnengekomen. Dan voor wat betreft de motie van Leefbaar Rotterdam, daar wil ik graag op reageren. Die zie ik nu gelukkig. Tot nu toe heeft Leefbaar Rotterdam altijd heel constructief in dit dossier gezeten, waar wij ook erg blij mee zijn geweest, want het is een heel groot dossier voor de stad, dus dat moet je met een grote, brede steun en meerderheid met elkaar doen. Ik ben er ook op zich af en toe wel voorstander van, ik vind het soms een beetje flauw als wethouders een motie overbodig noemen, want je kunt ook zeggen 'ik omarm of ik ontraad iets', want het is een signaal. Dus ik ben op zich ook wel van de signaalmoties, maar ja als ik hier dan naar kijk, dan denk ik eigenlijk in feite zouden we onze positie als raad ondergraven als we voor deze motie zouden zijn, want het eerste dictum is eigenlijk... Doe je met een motie dat een veel zwakker middel is dan een raadsbesluit, want er ligt nu eenmaal een raadsbesluit, een geamendeerd raadsbesluit, met een deadline, dat is een veel zwaarder middel dan een motie, dus het eerste dictum is eigenlijk een soort van slap aftreksel van het raadsvoorstel dat er toch al ligt, wat gewoon evident komt te vervallen per 31 december als niet aan de voorwaarden is voldaan. Het tweede dictum, ja dat zou dan nog een signaal kunnen zijn, maar dat is een toezegging die we vorige week hebben gehad van het college, dus ik zie eigenlijk geen enkele grond om die motie te steunen. Helaas, want ik had het graag gedaan, omdat ik het fijn vind om in grote meerderheid in deze raad het met elkaar over dingen eens te zijn. Ik sluit af voorzitter, door te zeggen dat ik erg uitkijkt naar de behandeling in MPOF op 9 december a.s. Dank.

De **VOORZITTER**. Dank u zeer. De heer Van Zevenbergen.

De heer **VAN ZEVENBERGEN** (sp). Dank u voorzitter. Een korte bijdrage van mij. Er is al heel veel gezegd en ook ik had in het begin wat irritatie van 'hebben we niks anders te doen'? Maar dat Feyenoord City is toch wel belangrijk en wie is er nu eigenlijk aan het wensdenken? Die vraag stel ik mezelf ook en mevrouw Verkoelen stelde hem ook. Ik vond Feyenoord best wel helder en realistisch in de persconferentie. De supporters vind ik ook

helder. Ons standpunt is ook helder. Die gebiedsontwikkeling is heel belangrijk en die mag eigenlijk gewoon geen enkel uitstel meer krijgen, want we hebben een enorme wooncrisis in Nederland. Ik kom er nog maar eens even op terug. U weet, het is echt een groot speerpunt voor de SP. Ondertussen zitten wij hier maar te zemelen over allerlei andere dingen en er wordt geen huis gebouwd. Ik wil wel van de wethouder weten of van het college, ik weet niet wie hier nu echt precies helemaal verantwoordelijk voor is, ik dacht de heer Kurvers, een beetje lastig om dat zo te zeggen, die moet volgens mij de bestemmingsplannen maken. Kunt u me nu vertellen hoe lang we vasthouden aan dat stadion? Hoe lang dat nu nog steeds hindert om te gaan beginnen, want die techniek die snap ik gewoon niet en de brief van de Raad van State snap ik wel hoor mijnheer Simons, maar wat betekent het nu precies in de praktijk? Hoelang moeten we nog wachten? Voor de rest ben ik het overigens helemaal eens met mevrouw Zeegers van D66. Het is een prachtig gebied dat eraan komt. Toen ik nog in de gebiedscommissie zat, waren we al enthousiast. Over het stadion hadden we toen ook al twijfels, omdat we dachten 'oei, wat is dat groot en dapper'. Die vraag aan de wethouder 'als we blijven vasthouden aan die wens om daar toch een stadion neer te zetten, hoelang moeten we dan nog wachten? Misschien dat de heer Kurvers die vraag kan beantwoorden.

De **VOORZITTER**. De heer Van der Velden.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Voorzitter, ik ga eigenlijk verder waar het debat vorige week eindigde. Dat hebben we besproken, maar de dag erna kwam natuurlijk de informatie van de Raad van State en daar wilde ik me op richten. De Raad van State ziet eigenlijk geen reden voor snelle behandeling en die wil duidelijkheid van de gemeente, van Feyenoord, is er een bouwer, eigenlijk wat de plannen zijn en dat onderdelen niet los van elkaar kunnen worden gezien. Voorzitter, ik houd er niet zo van te zeggen gelijk te krijgen, maar dit is nu precies waar de Partij voor de Dieren al al die tijd voor heeft gewaarschuwd. Wat is er gebeurd? Het college hoopte vorig jaar met een overhaaste vaststelling van het bestemmingsplan eigenlijk investeerders over de streep te trekken, investeerders die al die jaren al niet geïnteresseerd waren en daarmee de financiering van het nieuwe stadion rond te krijgen. Maar voorzitter, daar is een bestemmingsplan echter niet voor bedoeld en volgens mij is dat ook wettelijk niet geoorloofd, maar als ik ongelijk heb, hoor ik het graag. De wethouders Van Gils en Kurvers hebben daarna daarmee de gemeente op dit moment in een moeilijke zo niet onmogelijke positie gebracht bij de Raad van State en dat keuren wij af. Een bestemmingsplan hoort pas vastgesteld te worden als het financieel uitvoerbaar is. Dat is de normale gang van zaken. Maar deze wethouders gingen gokken. Ik vraag me af of de raad eigenlijk wel voldoende geïnformeerd is over wat de gevolgen zijn van dat gokken en dat bestemmingsplan al vaststellen zonder dat de financiering rond was. Daarvoor kwamen wij in december 2020 ook met een amendement. Dat amendement heette 'Koppel nou de stadionsdiscussie los van de gebiedsontwikkeling'. Dat hebben wij in december 2020 ingediend. Dat werd ontraden door dit college, door deze wethouder en de gemeenteraad ging er eigenlijk kritiekloos in mee. Wij werden alleen gesteund door SP, Leefbaar Rotterdam, PVV en 50PLUS. Nu heeft het college natuurlijk enorm gezichtsverlies geleden bij de Raad van State en ik ben ook echt heel nieuwsgierig of deze wethouders vinden dat ze de gemeenteraad voldoende hebben geïnformeerd toen het bestemmingsplan werd vastgesteld. Mijn vraag is ook: hoe nu verder? U heeft enorm gezichtsverlies geleden, niet alleen u, maar ook de juristen van de gemeente en dat is een hele kwalijke zaak. Dus ik zou graag een antwoord van u willen.

De **VOORZITTER**. Dank u. De heer Büyükcifci.

De heer **BÜYÜKÇİFCİ** (nida). Voorzitter, ik ben geen woordvoerder op dit dossier, maar ik kan heel kort zijn. Volgens mij is vorige week een uitvoerig debat geweest en ons standpunt daarin is ook meegegeven. Wat ons betreft delen we uiteraard de zorgen, nog meer delen we de zorgen nadat de brief van de Raad van State is gekomen. Of dit nu het juiste middel daartoe is om op deze manier hier weer bij elkaar te zitten en het gesprek te voeren, terwijl er ook nog andere middelen zijn, daarin ben ik het in ieder geval wel eens met heel veel raadsleden om het proces wel zorgvuldig aan te pakken. De urgentie delen we wel in ieder geval.

De **VOORZITTER**. Dank u zeer. We hebben alle raadsfracties nu aan de beurt gehad. Op verzoek van het college zal wethouder Kurvers als eerste beginnen over ruimtelijke ordening en daarna de brief van de Raad van State. Dan volgt de rest van de beantwoording van de zijde van wethouder Van Gils. De heer Kurvers.

De heer **KURVERS** (vvd) (wethouder). Dank u wel voorzitter. Nu we er toch zijn en allemaal de agenda's hebben leeggeveegd, kan ik ook uw vragen beantwoorden, met name over de brief van de Raad van State want dat is dan het enige nieuwe wat er ligt ten opzichte van vorige week. In tegenstelling tot wat een aantal van u beweert, jump into conclusions, teruggefloten, ik heb dat soort woorden gehoord. Dat is niet aan de hand. Die brief duid ik echt als een uitstel, geen inhoudelijk oordeel en het verzoek aan partijen om nadere informatie aan te leveren op 1 februari 2022. Dat is wat er eigenlijk staat. Dat betekent ook dat die tijd benut zal gaan worden van de zijde van de gemeente en andere partijen om die informatie te gaan verschaffen voor 1 februari 2022, maar nadrukkelijk dus geen inhoudelijk oordeel. Dat betekent wel dat de zittingen van 22 en 23 november a.s. natuurlijk opschuiven in de tijd en op het moment dat partijen informatie hebben ingediend, zo werkt dat dan, kunnen appellanten nog elkaars informatie inzien, nadere vragen stellen en op een gegeven moment zal er een nieuwe zittingsdatum komen en dat wachten wij af.

De **VOORZITTER**. De heer Van der Velden.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Dank u voorzitter. Een dag later kwam de Raad van State al. Was u daar verrast door?

De **VOORZITTER**. Wethouder.

De heer **KURVERS** (vvd) (wethouder). In die zin wel, de snelheid waarmee dat kwam. Ik had dat in dat opzicht niet zien aankomen, maar goed dat is echt een oordeel van de Raad van State zelf. Achteraf reflecterend denk ik dat zij natuurlijk ook eerder de geruchtenmachine hebben gehoord die in de media is gekomen en met belangstelling deze raadsvergadering hebben gevolgd.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw **VERKOELEN** (50plus). Ik krijg daar dadelijk nog een ander antwoord op. Ik wil even terug naar dat u zegt 'het is uitstel'. Ik wil toch letterlijk even melden uit de brief van de Raad van State: "Anderszins stelt zij vast dat wat betreft het plangebied wordt gesproken over verschillende scenario's, waaronder scenario's die zich niet of minder gemakkelijk laten verenigen met de regels in het huidige bestemmingsplan." Dat is toch even iets meer dan uitstel, wethouder.

De **VOORZITTER**. Wethouder.

De heer **KURVERS** (vvd) (wethouder). Mevrouw Verkoelen, er staat geen inhoudelijk oordeel in deze brief. Deze zinsnede heeft, is onze inschatting en mijn overtuiging nu, betrekking op het idee dat de heer Simons hier wel eens poneert 'dan blijf je toch lekker voetballen in een gerenoveerd stadion?' Als je dat doet, dan zul je milieuonderzoeken en het geluid moeten beargumenteren en dat gaat zo makkelijk dus niet. Dat heeft effecten op de rest van het bestemmingsplan. Zo lees ik deze opmerking, dus eigenlijk bevestigt dit het ongelijk van de heer Simons in dezen. Hij denkt er veel te gemakkelijk over. Dit is geen oordeel, maar het opschorten van een datum die er stond. De urgentie is volgens hen even weggevallen en het is aan alle partijen om nadere informatie in te gaan dienen.

De **VOORZITTER**. De heer Simons.

De heer **SIMONS** (lr). Gaat het nieuwe stadion er nu voor 1 februari 2022 komen? Is die € 180 miljoen dan opgelost? Hoe ziet u dit nu gebeuren? U zegt dat er niets aan de hand is en dat er nog iets moet worden aangeleverd, maar de essentie is dat er gewoon geen geld is, by far niet, en dat alles wat ervoor moet zorgen dat dat nieuwe stadion komt, niet voorradig is na vijf jaar. Dat ontkent u toch niet of bent u dat met mij eens? En wanneer denkt u dat dat dan wel gaat gebeuren?

De **VOORZITTER**. Wethouder.

De heer **KURVERS** (vvd) (wethouder). Ik ben het niet met de heer Simons eens. Ik denk dat het beste voor de stad is een gebiedsontwikkeling met een nieuw stadion op deze plek. Ik heb ook het stadion en de club horen zeggen dat ze nog steeds het verlangen hebben naar die plek. We gaan geen herhaling doen van het debat van vorige week. Dat heeft volgens mij geen zin om dat te herkauwen. Ik denk dat het belangrijk is dat mee naar MPOF te nemen en dat is wat we vorige keer natuurlijk ook hebben gezegd met elkaar. Wij gaan nadenken over mogelijke situaties die zich in de toekomst kunnen voordoen. Denk in scenario's, mogelijke situaties die zich in de toekomst kunnen voordoen, om daarop voorbereid te zijn. Dat is wat wij de komende tijd gaan doen en ik kijk uit naar die bespreking in MPOF.

De **VOORZITTER**. De heer Simons.

De heer **SIMONS** (lr). Wie gaat die rekening van het tekort van € 180 miljoen, even los van dat de financiering daaronder ook nog niet op orde is, betalen?

De **VOORZITTER**. Wethouder.

De heer **KURVERS** (vvd) (wethouder). Die vraag is nu niet aan de orde mijnheer Simons. We hebben heel veel vragen en die gaan we de komende tijd gewoon goed uitzoeken. Goed besturen is nu ook de rust pakken en bewaren. Er ligt een vastgesteld masterplan in uw raad. Er ligt een bestemmingsplan. Wij hebben nog steeds de ambitie om hier een mooi stuk Rotterdam-Zuid van te maken en daar werken we aan.

De **VOORZITTER**. De heer Simons.

De heer **SIMONS** (lr). Die vraag is heel relevant, want dat is de kern van de voorwaarden in het position paper zoals geamendeerd. Aan die voorwaarden wordt, by far, in alle opzichten niet voldaan, dus ik snap gewoon niet hoe u dan ziet dat dat nieuwe stadion er gaat komen, wie dat gaat financieren. Het is al eerder gezegd, er is geen bouwer meer na vijf jaar. En dan voor 1 februari 2022 zien we het licht?

De heer **KURVERS** (vvd) (wethouder). Terug naar de Raad van State, want daar zou ik wat over vertellen. Die zal een beoordeling doen van het planologisch kader dat voorligt en de bezwaren van de appellanten op een moment van...

De heer **SIMONS** (lr). Voorzitter, even een ordepunt. Ik stel gewoon een vraag, een heel duidelijke vraag en ik moet constateren dat de wethouder gewoon geen antwoord geeft.

De **VOORZITTER**. Hij geeft wel een antwoord, maar niet het antwoord dat u wilt.

De heer **SIMONS** (lr). Nee, hij geeft gewoon geen antwoord op de vragen. Ik vraag waar de financiering vandaan komt, wie het gaat betalen, wie de nieuwe bouwer gaat zoeken en hoe u dat voor 1 februari 2022 voor elkaar gaat krijgen. Ik krijg daar geen antwoord op.

De heer **KURVERS** (vvd) (wethouder). Terug naar de Raad van State, die heeft gevraagd om voor 1 februari 2022 nadere informatie aan te leveren en dat is wat er zal gaan gebeuren.

De **VOORZITTER**. De heer Van Zevenbergen.

De heer **VAN ZEVENBERGEN** (sp). Dank u voorzitter. Ik wil nog even reageren op de opmerking van de heer Kurvers over 'dat is geen goed besturen'. Dat is natuurlijk een ergernis die ik al een tijdje heb over dat goed besturen. Wij vragen al vanaf het begin af aan een plan B in dit geval omdat we natuurlijk al zagen aankomen dat dit wel eens een keer fout zou kunnen gaan. Wij hebben onze informatiebronnen en dergelijke ook. Vindt u het dan goed besturen door zo stekeblind te zijn als college, sorry voor het woord, dat je door ambitie zegt dat een plan B niet nodig is omdat je moet geloven in plan A en als je plan B neemt, dan kun je nooit geloven in je plan A. Letterlijke woorden. We zaten geloof ik, niet van u hoor wethouder, maar van de presentatie toen we er nog een paar keer om gevraagd hadden. Ik vind dat gewoon slecht besturen. Ik vind ook, ik heb het ook gevraagd in mijn termijn vorige week, dat het college daar zijn excuses voor moet aanbieden. Door dat slechte besturen van dit college hebben we nu nog steeds geen goede gebiedsontwikkeling. We hadden toen een goed plan B moeten hebben en we hadden dus nu al een beetje kunnen beginnen. Laten we maar even zo simpel zijn.

De **VOORZITTER**. Wethouder.

De heer **KURVERS** (vvd) (wethouder). Ik vind dat de heer Van Zevenbergen hier echt veel te kort door de bocht gaat, alsof er geen wereldwijde pandemie is geweest, alsof er geen exponentiële stijging van bouwkosten is geweest. Ik vind dat je dat ook aan dit project niet kunt toerekenen. Dat is een externe factor om daarmee te beginnen. U weet ook dat goede ruimtelijke ordening, het werkt zo, er is een masterplan vastgesteld door uw raad en een bestemmingsplan. Van daaruit kan gewerkt worden aan de door u zo vurig verlangde gebiedsontwikkeling met die betaalbare huizen, met woningbouw oplosgeld en erbij. U vroeg daarnaar, daar wordt nog steeds aan doorgewerkt. De architectenselectie loopt op een aantal plots, dus daar gaan we gewoon door met wat er kan.

De **VOORZITTER**. De heer Van Zevenbergen.

De heer **VAN ZEVENBERGEN** (sp). Corona en dergelijke is het excuus en de smartlap tegenwoordig voor alles. Het is ook heel ernstig wat er gebeurd is, ik zei dat al voor de pandemie. Met zo een groot project moet je eigenlijk altijd wel iets achter de hand hebben als verantwoord college. Het gaat om nogal wat. Het gaat om iets essentieels voor een heleboel mensen, wonen. We hebben heel veel tekort aan goede woningen. Ik hoef u dat

natuurlijk niet te vertellen, want u bent er dagelijks mee bezig. Dat heb ik u toen verweten en dat verwijt ik het college nog steeds dat het toentertijd niet verantwoordelijk heeft gehandeld. We zitten nu met de gebakken peren. Dat zei ik vorige week en dat blijf ik zeggen. Ik vind nog steeds dat het college zijn excuses moet aanbieden aan de Rotterdammers. Sorry, omdat wij toentertijd niet goed nagedacht hebben, zitten wij nu met 3000 woningen tekort.

De **VOORZITTER**. Wethouder.

De heer **KURVERS** (vvd) (wethouder). Het klopt totaal niet wat de heer Van Zevenbergen zegt. De woningbouw en de voorbereiding door de Stigam gaan op dit moment gewoon door binnen de mogelijkheden die zij hebben. Daar zit ook alle druk op om die gebiedsontwikkeling voor elkaar te krijgen en het werkt nu eenmaal zo, we hebben een masterplan vastgesteld in deze raad, dat wordt vervolgens vastgelegd in een bestemmingsplan en dat geeft ook duidelijkheid aan alle Rotterdammers en de omgeving over wat er gaat gebeuren. Planologisch heb je dat nodig om überhaupt tot een gebiedsontwikkeling te komen.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw **VERKOELEN** (50plus). Kan de wethouder aangeven welke mogelijkheden dat zijn van de Stigam, want dat hoor ik steeds. Wat zijn dat nou voor mogelijkheden?

De **VOORZITTER**. Wethouder.

De heer **KURVERS** (vvd) (wethouder). Op dit moment, en dat is ook weer een herhaling van zetten van vorige week, wordt er gewoon doorgewerkt aan Mallegatpark, Rozenplot, Colosseumplot Daar lopen architectenselecties. Op één plot is een architect al geselecteerd. Die blijven investeren om dit mogelijk te maken en de woningbouw te realiseren. Dat was ook een vraag van de heer Vonk nogmaals. Ik heb hen afgelopen week ook gesproken en ze hebben ook aangegeven nog steeds geloof te hebben, en geloof dat dat het beste is, om te gaan voor een gebiedsontwikkeling aan de Maas met een nieuw stadion op deze plek.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw **VERKOELEN** (50plus). Binnen welk bestemmingsplan passen deze ontwikkelingen nu?

De **VOORZITTER**. Wethouder.

De heer **KURVERS** (vvd) (wethouder). Binnen het bestemmingsplan dat op dit moment voorligt bij de Raad van State. Als u het heeft over de planning, heeft het effect op de planning, dat is een vraag die meerdere keren terugkwam, onder de aanname dat de Raad van State weliswaar de zitting heeft vertraagd, maar op tijd uitspraak doet, dan zien we geen grote effecten op de planning of eigenlijk geen op dit moment, maar het is wel iets wat we op dit moment nadrukkelijk nader analyseren. Dat is even een eerste beeld van deze week en ik denk dat het goed is om ook in het doordenken van scenario's, mogelijkheden die zich voordoen in de toekomst, voorbereid te zijn op een gereedschapskist die je dan kunt pakken. Dat is wat anders dan een heel ander plan uitwerken nogmaals. Dat we dit ook meenemen naar MPOF en die bespreking en dat zal op dat moment weer de stand van zaken van dat moment zijn en zo gaan we gewoon door.

De **VOORZITTER**. U kunt verdergaan. Ja, mijnheer Van der Velden.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Ik heb nog even een vraag over de brief van de Raad van State. Vorige week werd hier gezegd dat financiële uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan bij vaststelling aantoonbaar moet zijn, maar in de brief van de Raad van State staat dat ze de beraadslaging op dit moment dus volgen en dat ze nu eigenlijk willen dat de gemeente en bezwaarmakers met elkaar gaan praten, dus mijn vraag is hoe duidt de wethouder dat?

De **VOORZITTER**. Wethouder.

De heer **KURVERS** (vvd) (wethouder). Nu nog niet. Ik heb gezegd daarover wat ik nu heb gezegd, hoe ik de brief nu duid. Deze is ook net binnen en wij gaan ons gewoon voorbereiden op het aanleveren van die nadere informatie en daar zal de komende tijd tot 1 februari 2022 ook heel goed voor gebruikt gaan worden. Ik denk dat dat juist is wat ik bedoel met goed besturen, want we willen dan ook een tandje dieper in de analyse en we willen ons ook prepareren op mogelijkheden die zich in de toekomst ontfouwen. Dus die tijd tot 1 februari 2022 gaan we daar heel goed voor gebruiken en daar ga ik nu geen uitspraken over doen.

De **VOORZITTER**. Mijnheer Van der Velden.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Die brief is niet net binnen, die ligt er al een week. Zij zijn met elkaar moeten gaan praten. Nou laat ik nu heel duidelijk zijn met mijn vraag. Wat vindt u daarvan? Wat is nou uw reactie daarop? Ik zou dat graag willen weten als gemeenteraadslid en niet zeggen we gaan eens even wachten tot 1 februari 2022.

De **VOORZITTER**. Wethouder.

De heer **KURVERS** (vvd) (wethouder). Ik lees de brief echt zo dat er gevraagd wordt om aanvullende informatie voor 1 februari 2022 door alle betrokkenen bij het proces en meer niet. Dus ik weet ook niet waar u dat vandaan haalt. Tot slot nog een vraag en dat was de vraag die de heer Achbar ook stelde 'hoelang heb je die tijd'? Dan moet ik het antwoord herhalen dat ik vorige week ook richting de heer Verheij heb aangegeven. Ervan uitgaande dat de planning doorloopt, er landaanwinning komt, dan zul je eind 2020 daar een plot hebben die bouwklaar is, dus dat is een bepalend moment in de tijd, maar ook dat vraagt nadere analyse van hoe je daar de komende tijd mee omgaat.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw **VERKOELEN** (50plus). Er is dus een versnelling, neem ik aan, want dit hele verhaal is wel een herhaling van zetten. Dat wilde u allemaal tot de zomer ook gaan doen, daar komt dus een versnelling. U gaat met alle partijen om tafel. Wanneer worden wij als raad hier nu over geïnformeerd? Voor de Raad van State?

De **VOORZITTER**. Wethouder.

De heer **KURVERS** (vvd) (wethouder). 9 december spreken we elkaar in MPOF en dan zullen wij zo goed en zo kwaad als het gaat de meest actuele stand van zaken van dat moment met u delen.

De **VOORZITTER**. Helder. Ik ga naar wethouder Van Gils.

De heer **VAN GILS** (d66) (wethouder). Dank u wel voorzitter. Ik kan heel kort zijn.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw **VERKOELLEN** (50plus). Een punt van orde, voorzitter. Ik heb een hele hoop vragen aan de heer Kurvers met betrekking tot de haalbaarheidsstudie, scenario's, de vergunningstrajecten en dergelijke. Daar heb ik nog allemaal geen antwoord op gehad, dus als de heer Kurvers gaat zitten nu met het idee dat hij klaar is, dan heb ik straks een hele hoop voor de veeg.

De **VOORZITTER**. Gaat uw gang.

De heer **KURVERS** (vvd) (wethouder). Dit vraagt zorgvuldigheid mevrouw Verkoelen en een nadere analyse, dus ik ga nu niet uit de losse pols allemaal dingen hier staan roepen. Ik ken de raad ook goed genoeg dat u mij daar dan later aan houdt, dus ik wil dat ook zorgvuldig doen, dus geef ons ook de tijd om die MPOF-bespreking op 9 december goed voor te bereiden en dan kunnen we met elkaar dieper van gedachten wisselen en hopelijk ook meer van uw vragen in precisie beantwoorden.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw **VERKOELLEN** (50plus). Is het dan mogelijk dat ik deze vragen, die ik nu allemaal gesteld heb, en dat wil ik ook graag in ordetijd, stel op papier en dat u die dan meeneemt naar 9 december, want dat vind ik dan wel handig, anders zit ik daar weer met dezelfde vragen en dan denk ik 'die heb ik nu gesteld en die wil ik dan beantwoord zien'.

De **VOORZITTER**. Er is assistentie die meeschrijft met alles wat hier gezegd wordt. Als u het op papier heeft en dat reikt u aan de wethouder aan, is dat heel handig.

De heer **KURVERS** (vvd) (wethouder). Dat vind ik een goede suggestie. Ik wil daar wel alleen bij zeggen dat we op dat moment de beantwoording zullen geven zoals die op dat moment is en op basis van de informatie die we op dat moment hebben. Het is geen concluderend of allesomvattend antwoord, want u heeft nogal wat gevraagd, maar het lijkt me een goede suggestie om het op die manier op te lossen.

Mevrouw **VERKOELLEN** (50plus). En dat is hetzelfde als in de zin van de voortgangsrapportage? Daar zit het dan denk ik weer niet in?

De heer **KURVERS** (vvd) (wethouder). Dit zie ik dan als een aparte vraag van u. We gaan zo goed en zo kwaad als het kan op dat moment van de informatie die we hebben die vragen van antwoorden voorzien. Zie het als een technische vraag of een toezegging, dat maakt mij niet uit, maar het is even los van de voortgangsrapportage, want die heeft natuurlijk ook een ijkdatum. Wij zullen ook daarin onze weg moeten vinden met de actualiteit.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw **VERKOELLEN** (50plus). Oké, dan krijgt u ze vandaag van me.

De **VOORZITTER**. Heel goed. En verder mijnheer Van Gils.

De heer **VAN GILS** (d66) (wethouder). Dank u wel voorzitter. Ik kan kort zijn, willen we niet in een reprise komen van het debat van vorige week. De vragen over de brief van de Raad van State heeft collega Kurvers beantwoord. Vragen van de heer Simons over hoe het overleg is gegaan en hoe komt die € 180 miljoen er, daar hebben we vorige week van gezegd, dat we

daar op terugkomen bij de voorbereiding van MPOF. Dat kunt u dan tegemoet zien. Mevrouw Verkoelen vroeg of het niet tijd werd voor een enquête. Dat lijkt me aan de raad zelf om dat te doen.

De **VOORZITTER**. De heer Simons.

De heer **SIMONS** (lr). Ik vind het ordetijd, want ik ga mijn vraag toch nog even herhalen voor de reconstructie, want de wethouder kan natuurlijk wel zeggen dat dat wel een keer in een commissie komt, maar die vraag is wel voor mij heel urgent. Ik heb straks gezegd dat er in september bekend was in de Feyenoordfamilie, laat ik het maar zo even noemen, alle geledingen, over dat er € 180 miljoen tekort was. Ik heb een paar weken later tegen de wethouder gezegd, hier in deze zaal, er is € 100 miljoen tekort, wat ik hoor. Dat heeft de wethouder toen niet ontkend. Vervolgens is die persconferentie en daartussen, tussen september en nu of 11 november zo u wilt, zijn er allerlei reguliere overleggen geweest. Dus eerst wil ik vragen of die reguliere overleggen er zijn geweest. Was u daarbij aanwezig, mijnheer Kurvers? En dan is er nog een topperleg, tenminste zo stond het in het AD, geweest in de kamer van de burgemeester, de enige kamer zonder ogen en oren in een tijd van een open overheid, maar goed dat even terzijde. En u heeft hier vorige week gewoon verklaard, ook na herhaald vragen van mij, dat u van niets wist. Ik kan constateren dat wij als raad niet geïnformeerd zijn, dus u zit maandag met de top van Feyenoord over die persconferentie en wat er allemaal is gebeurd en dan komt u hier en dan zegt u dat u niets weet van zo een groot tekort. Ik geloof het gewoon niet.

De **VOORZITTER**. Mijnheer Simons, voor het herhalen van een scherpe vraag... Jawel, jawel, ik snap het heel goed, maar voor het herhalen van een scherpe vraag moet u ook scherp, kort samenvatten. Dit is een heel betoog en u vraagt mij wel om dit aan mijn technische tijd mee te rekenen. Daar heb ik moeite mee.

De heer **SIMONS** (lr). Ik constateer dat ik gewoon een vraag moet herhalen omdat de wethouder er gewoon niet over wil praten. Nou, dan gaan steeds meer alarmbellen bij me rinkelen. Hoezo wilt u er niet over praten? Het is toch een hele vreemde gang van zaken dat de wethouder die erover gaat, verrast wordt door een persconferentie en dat hij van niets weet. Dat belooft nog wel wat voor die nieuwe scenario's voor 1 februari 2022 als er zo wordt bestuurd in deze stad.

De **VOORZITTER**. Ik probeer alleen technisch naar uw vraag te kijken, maar hij kan niet eindeloos in technische tijd. Het is een herhaling van een vraag met een wel heel uitvoerig betoog. Wethouder.

De heer **VAN GILS** (d66) (wethouder). Voorzitter, dat is ook van de orde, maar we hebben geen spreektijd, dus dat is niet zo relevant aan deze kant van de tafel, grap ik dan maar. Het antwoord op de vraag is nu exact hetzelfde als vorige week. Die € 180 miljoen hoorde ik voor het eerst op de persconferentie en die is niet aan tafel geweest. Dat hebben volgens mij zowel de burgemeester als wethouder Kurvers als ik beaamd. Dat is nog steeds hetzelfde antwoord als wat ik u vorige week gegeven heb. Er is niets veranderd in de afgelopen week.

De **VOORZITTER**. De heer Simons.

De heer **SIMONS** (lr). Oké, dan misschien niet € 180 miljoen maar een tekort in de orde van grootte van ruim € 150 miljoen, € 200 miljoen, zijn dat soort bedragen genoemd? Die € 100 miljoen, daar weet u ook niets van?

De **VOORZITTER**. De heer Van Gils.

De heer **VAN GILS** (d66) (wethouder). Heel, heel vroeger had je zo een soort spelletje, warm of koud, als je er dichterbij kwam. Dat ga ik niet met u spelen. Er is eerder gezegd ook met de bouwprizen, dat dat aanzienlijk hogere bedragen zijn dan de bouwsom zoals die in het position paper stond. Daar is wel een bedrag van... Dat kan wel eens € 100 miljoen zijn. Dat bedrag hebben we ook gezegd, die orde van grootte. Ook dat is gedeeld met het stadion, in de overleggen. Wat kan er in het ontwerp aangepast worden, wat kan er in de zeg maar functionaliteit, dus niet de versobering, maar kan er nog efficiency in gevonden worden? En het derde is, hoe gaan we dekking vinden voor een deel dat daar niet langs gedaan wordt? En dat is dus geen € 180 miljoen maar orde van grootte € 80 miljoen tot € 100 miljoen waarover gesproken is. Dat is van voor de zomer ongeveer dat dat begon. U heeft in diezelfde fase volgens mij zelf als raad gesproken met de vertegenwoordigers van Feyenoord, zowel BVO, als stadion, als raad, waarin men uit ging leggen hoe men dacht de financiering rond te krijgen en hoe men dacht tot een aanneemsom te komen. Daar is niets geheimzinnigs aan, dat is buitengewoon helder. Daar heeft u alle vragen ook als fractie nog kunnen stellen buiten die officiële settingen die er geweest zijn. Nadien zijn die bouwprizen verder gestegen en nu lijkt er een beeld alsof € 180 miljoen de noodzakelijke bouwsom is voor dit stadion. De enige constatering, om het dan toch maar precies te maken, is dat in een persconferentie de vertegenwoordiger van de Raad van Commissarissen een bedrag genoemd heeft dat de BAM geoffreerd heeft of de conclusie was dat dat het bedrag is door Feyenoord doorgerekend als je de aanbidding van de BAM zou doen. Die zou neerkomen op € 180 miljoen. Dat is iets anders dan een bouwsom die eruit rolt als de laagste aanbesteding in een tender of dat soort zaken. Dus dat is wat er aan de hand is. Het bedrag dat over tafel gegaan was, was orde grootte € 100 miljoen. € 180 miljoen is uit de lucht komen vallen bij de persconferentie om het zo maar te zeggen.

De **VOORZITTER**. De heer Simons.

De heer **SIMONS** (lr). Dan moet ik constateren, ik heb dat zelf hier naar voren gebracht die € 100 miljoen, dat wij als raad daar niet actief over geïnformeerd zijn, over die € 100 miljoen. Het zit in geen enkel stuk. Dat vind ik op zijn minst teleurstellend. Wat vindt u er nu van dat u overvallen wordt als bestuurders van deze stad op dit belangrijke dossier door een persconferentie door mensen waar u de twee dagen daarvoor nog mee heeft gesproken en waar overigens Stadion NV een grote afwezige was? Wat zegt dat over het bestuur van Feyenoord? Of is het gewoon, ja het is zo.

De **VOORZITTER**. Wethouder.

De heer **VAN GILS** (d66) (wethouder). Dat is exact dezelfde vraag als vorige week, voorzitter. Dus dan geef ik hetzelfde antwoord. Wij hebben gezegd dat wij bij MPOF terugkomen om een aantal punten in beeld te brengen. Ik weet dat BVO en Stadion met elkaar spreken over hoe nu verder. Daar komt ongetwijfeld ook aan de orde van waar staan we op dit moment. Daar krijgt u de weerslag van omdat we begin december, hetzij rechtstreeks als uw raad als dat op uitnodiging gaat van uw raad - dat is meteen een antwoord op mevrouw Zeegers, vorige keer was gebruikelijk dat de commissiegriffier namens de raadscommissie die uitnodiging verstuurde - laten we dat op dezelfde manier doen. En dan krijgt u de antwoorden uit eerste hand.

De **VOORZITTER**. De heer Simons.

De heer **SIMONS** (lr). Nog even in ordetijd, want ik heb toch gewoon een vraag gesteld aan de wethouder? Wat vindt u ervan dat het bestuur van Feyenoord u zo overvalt met die € 180 miljoen die niemand nog heeft gehoord.

De **VOORZITTER**. Wethouder.

De heer **VAN GILS** (d66) (wethouder). We hebben van tevoren, toen duidelijk was ook in het overleg waar we verder geen mededelingen over doen, dat er een serieus punt was, toen is overlegd wie brengt dat naar buiten en daar is uiteindelijk uitgekomen dat Feyenoord zei 'ik geef een persverklaring uit en ik geef een persconferentie of een persgesprek wat daaruit volgde'. Dat is aanleiding geweest, omdat Feyenoord dat alleen gedaan heeft en niet met stadion en de gemeente heeft daar geen rol in en ik ben vorige week ook begonnen met de governance. Uiteindelijk over de bouw van een stadion zijn twee partijen van belang, de gebruiker BVO en het stadion en niet de gemeente Rotterdam

De **VOORZITTER**. De heer Simons.

De heer **SIMONS** (lr). U zegt net maandag is er besproken dat er een belangrijk punt naar buiten komt. Dat heeft u net letterlijk gezegd. Was dat die € 180 miljoen, en als het een ander punt was, wat voor belangrijk punt was dat dan?

De **VOORZITTER**. De heer Van Gils.

De heer **VAN GILS** (d66) (wethouder). Het thema, en ik ga daarover niet in detail, daar hebben we het uitgebreid over gehad, was dat we zagen, gegeven het raadsbesluit dat er stukken zouden moeten komen om in een ordelijk toetsingsproces te komen of tot FID gekomen zou kunnen worden en dat was een aanneemcontract dat sluitend zou zijn en de daarop aangepast financiering en het liet zich aanzien op dat moment dat dat niet zou gaan lukken. Daar is overleg over gevoerd en daar wil ik het bij laten.

De **VOORZITTER**. De heer Simons.

De heer **SIMONS** (lr). Toch nog even. Dat was het belangrijke punt dat naar buiten gebracht zou worden? Dat heeft u besproken op die maandag? Maar aan een aanneemcontract zit toch ook een bedrag? Dat heeft u zelf net genoemd.

De **VOORZITTER**. Wethouder.

De heer **VAN GILS** (d66) (wethouder). Nee, ik heb u net gezegd € 180 miljoen en € 100 miljoen en dat ga ik niet nog een keer herhalen. Dan is het voor de zevende keer.

De **VOORZITTER**. De heer Simons.

De heer **SIMONS** (lr). Ja, dan nog één vraag. Bent u ervan op de hoogte dat er tussen Stadion NV, Feyenoord BVO en alle gelieerde clubs geen overeenstemming is over de koers die de club moet varen met betrekking tot het nieuwe stadion? Dat daar gewoon tegengestelde meningen zijn?

De **VOORZITTER**. Wethouder.

De heer **VAN GILS** (d66) (wethouder). Ik heb steeds gezegd dat we werken in een governance en wat binnen de Feyenoordfamilie is, is binnen de Feyenoordfamilie. Wij

hebben te maken met de statutaire directie of met de Raad van Toezicht of de Raad van Commissarissen en met het stadion. In die lijn hebben wij de overleggen en voor de rest wordt er ambtelijk feitelijke informatie uitgewisseld waar dat nodig is om antwoorden te vinden op vragen of vraagstukken.

De **VOORZITTER**. De heer Simons.

De heer **SIMONS** (lr). Maar het is toch cruciale informatie voor die gebiedsontwikkeling en voor een stadion waar de gemeente behalve € 40 miljoen die ze er eventueel in gaat steken, € 60 miljoen grondaankopen en € 35 miljoen infrastructuur. Bij zo een groot publiek-privaat project weet je toch gewoon wat er speelt en dan kunt u toch niet zeggen 'nou ja, wat ze daar onderling, over governance gesproken, met elkaar rollebollend door het gebouw gaan en het niet met elkaar eens zijn...', dat is toch hele relevante informatie voor een bestuurder van deze stad op zo een groot dossier of zie ik dat helemaal fout?

De **VOORZITTER**. Mijnheer Simons, u bent daarmee door uw spreektijd heen. Wethouder.

De heer **VAN GILS** (d66) (wethouder). Ik herken uw kwalificaties niet. Vorige week zei u 'ik ben een soort forensisch inspecteur'. Ik zei dat ik dat vroeger was maar nu niet meer en daar wilde ik het bij laten voorzitter. Dan rest mij om...

De **VOORZITTER**. De heer Simons.

De heer **SIMONS** (lr). Voorzitter, toch even van de orde. Ik heb volgens mij gewoon een hele duidelijke vraag gesteld. Ik moet constateren dat de wethouder zich er nu wel heel makkelijk vanaf maakt. U heeft toch ook de vraag... Ja, u doet uw handen zo, maar het is toch ook gebruik in deze zaal dat als de raadsleden een vraag stellen er enigszins de moeite wordt gedaan om een vraag te beantwoorden. Dit is gewoon ontkennen en ergens naartoe verwijzen wat niet relevant is. Ik vind dat toch wel heel bezwaarlijk. Ik stel volgens mij hele duidelijke vragen en ik krijg gewoon geen antwoord en het wordt een beetje weggewoven, terwijl het de kern is waarom dit project stukloopt.

De **VOORZITTER**. Wethouder.

De heer **VAN GILS** (d66) (wethouder). We hebben een reguliere structuur waarin wij overleggen en wij informeren elkaar actief als dat nodig is. Dat geldt tussen stadion, BVO onderling, soms ook met de Stigam, vaak met de gemeente en daar is gewoon een structuur, periodiek met vastlegging van het geheel. Daar komen we op terug, zoals gezegd, hoe dat de afgelopen periode is gegaan en daar zult u ook wat van lezen in de voortgangsrapportage, schat ik zo in. Dus dat is de normale gang. Af en toe informeer je elkaar. Soms is dan wel eens 'hé wat gebeurt er nu in de raad?' Dat zijn soms vragen die daar wel eens gesteld worden van de kant van het stadion of de BVO. En soms hebben wij wel eens vragen 'wat gebeurt er nu eigenlijk binnen de BVO of binnen de supporters?' Daar informeren we elkaar over. Hoe voortdurend de dagkoersen zijn van wie wat vindt binnen de club, dat is iets waar ik in ieder geval als wethouder, me niet voortdurend mee bezig houd, omdat ik vind dat dat niet hoort. En één ding, het aangekondigde en vervolgens vertrek van de statutair directeur heeft ook wel gemaakt dat op een paar terreinen op verzoek van de BVO gezegd is, een enkel overleg gaat daar niet door. Dus dat we daarmee gezegd hebben, er is in een paar weken iets minder overleg geweest waar iedereen vooral met zichzelf bezig was, is onmiskenbaar het geval geweest.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw **VERKOELEN** (50plus). Ja, alle vragen van de heer Simons waren natuurlijk de vorige keer al en toen heeft u als antwoord gegeven: tijdlijn. We kregen een tijdlijn met hoe alles gelopen is. Gaan we die 7 december 2021 krijgen?

De **VOORZITTER**. Wethouder.

De heer **VAN GILS** (d66) (wethouder). Dat is toegezegd dat u die krijgt ja.

De **VOORZITTER**. De heer Van der Velden.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Dank u. Ik sla even aan op een gedeelte in het betoog van de heer Van Gils. Dat betreft de bouwkosten. Ik snap werkelijk waar niet als dat een verrassing was, hoe kan het dan dat telkens in de voortgangsrapportage dat onderdeel een groen licht had?

De **VOORZITTER**. Wethouder.

De heer **VAN GILS** (d66) (wethouder). Volgens mij heeft collega Kurvers al gezegd dat met name de excessieve stijging van de bouwkosten en daarmee offren, want het zijn niet alleen bouwkosten maar het is een aanneemcontract dat je sluitend wilt maken, waarin als je zegt het moet fixed price zijn en je doet dat voor een groot project dat ver in de tijd ligt met grote onzekerheden over zowel personeelschaarste, materieel schaarste als over prijzen van de grondstoffen, dat als je dat vraagt, en toch wil ik zo een aanbieding hebben, dat dat tot een hele hoge prijs leidt. Dat is iets anders dan zeggen: in de afgelopen periode heeft dat steeds op groen gestaan. Ja, omdat dat ook op groen stond onder die omstandigheden, dus je kan niet nu met de kennis van nu zeggen, dat betekent dat een jaar geleden dat een andere was. Dat is in wezen een offerte vragen van een aannemer en zeggen vorig jaar of twee jaar geleden heeft u gezegd voor dit bedrag wil ik mijn huis laten verbouwen of mijn keuken laten inrichten en ik heb er lang over nagedacht, doe het maar. Ja, dan vrees ik dat de meeste aannemers zullen zeggen, die offerte is niet meer geldig. Dat is gewoon het prijseffect en tijdeffect dat erin zit.

De **VOORZITTER**. De heer Van der Velden.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Allemaal leuk en aardig wat u zegt, maar ik zal letterlijk even voorlezen wat erin staat. 'Feyenoord en DNP, het prijsverschil wordt steeds kleiner. Dat geeft partijen het vertrouwen er uiterlijk begin juli uit te komen.' Dat staat gewoon in de voortgangsrapportage. En nu, er klopt helemaal niets van. Dat is toch totaal niet in overeenstemming met wat u nu zegt?

De **VOORZITTER**. Wethouder.

De heer **VAN GILS** (d66) (wethouder). Dat is precies hetzelfde, ik heb u geprobeerd uit te leggen rond de zomer dat zowel vertegenwoordigers van de club als van het stadion gezegd hebben 'wij zijn bezig, met de bouwcombinatie De Nieuwe Ploeg, met stadion, waar ook een projectdirecteur aan toegevoegd is die hier ook geweest is vanuit de kant van de BVO, wij denken dat dit een overbrugbaar gat is en dat dit ook een financierbaar gat is als er nog wat zou resteren. Dat was de oprechte overtuiging van eenieder, ook aan de kant van de bouwers. Er is eerder toegelicht volgens mij, maar dan zijn we weer in herhaling van het debat van vorige week, dat met name de koerswijziging van de BAM, wij willen geen risicovolle en grote projecten meer doen en wij willen onder andere omstandigheden geen enkel risico meer lopen gelet op slechte ervaringen in het verleden, ertoe geleid heeft dat er

naar het oordeel van de BVO feitelijk gezegd is, als ze zeggen we willen een soort openboekcalculatie maken die erop neerkomt: alles wat het kost brengen wij in rekening plus onze eigen werkzaamheden plus de managementfee en dan willen we het wel doen. Daarvan is gezegd, zo een contract kan niet, want dat is niet financierbaar. Dus dat is de reden om te zeggen, dan kunnen we niet op deze manier verder. De andere is, als je dan zegt het moet fixed price, dan wordt alles ingeprijsd en dan wordt het een zodanig hoog bedrag dat het niet meer financierbaar is. Daarvoor moet een oplossing gevonden worden, niet door de gemeente Rotterdam, maar door de BVO en het stadion en achterliggende financiers. Daar is men nu druk mee, dat wachten wij niet rustig af, waar wij behulpzaam kunnen zijn zonder een aandeel daarin te gaan nemen of verantwoordelijkheid te nemen... Daar wordt aan gewerkt en afhankelijk van die uitkomst denk ik dat we kunnen constateren of er wel of niet realisatiemogelijkheden zijn van dat mooie nieuwe stadion op die mooie plek of dat we daar helaas, maar dat zullen wij dan niet zijn, maar BVO en/of stadion zeggen: wij moeten die ambitie laten varen. Maar dat is nu veel te vroeg dus daarmee is het, en volgens mij heeft mijn collega Kurvers dat precies gezegd, de situatie waar we nu qua bouw en gebiedsontwikkeling staan. Dat brengt mij bij de moties voorzitter. Motie 1 van Leefbaar Rotterdam 'De spannende finale is gespeeld'. Moties hebben vaak mooie titels, in die zin is hij herkenbaar waar het gaat omdat hij aansluit bij een amendement, maar voor de buitenwereld die die context niet kent, lijkt het alsof er een voldongen feit is, dus dat is niet de meest handige titel en het dictum is feitelijk overbodig, in de zin 'consequenties te aanvaarden van het niet kunnen voldoen aan het amendement', dat is volgens mij zoals de heer Segers-Hoogendoorn heeft gezegd, een constatering die vanzelf komt en de raad te informeren is overbodig, want dat is een toezegging. Overigens is er niks mis met wat er verder in de motie staat, dus daar geen... Maar de vraag is wel, en daarom is het wat ons betreft oordeel raad, om te zeggen willen wij dit vastleggen in de vorm van een motie of niet. Motie 2, PVV, Definitief stekker uit Feyenoord City Stadion, willen we ontraden omdat daar de suggestie gewekt wordt om onmiddellijk definitief te stoppen met het project Feyenoord City Stadion. Dat is niet een op zichzelf staand project want als je zou zeggen: we stoppen met dat stukje van een bestemmingplan resteert de vraag: wat gebeurt er dan verder? Dus dat is een niet praktisch uitvoerbare motie met wat er nu ligt. En motie 3, Leefbaar heeft niets met de Feyenoordfan, dat is oordeel raad. Dank u wel voorzitter.

De **VOORZITTER**. Dank. Is er behoefte aan een tweede termijn? Voor zover er spreektijd beschikbaar is of een vraag die is blijven liggen. De heer Van der Velden.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Ja, dat laatste eigenlijk. Dus van de orde wat vragen die zijn blijven liggen aan de heer Kurvers.

De **VOORZITTER**. Zegt u het maar.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Oké. Mijn vraag is aan de heer Kurvers, bent u het... Even kijken hoe ik ze gesteld had. Oh ja, vindt u dat een bestemmingsplan bedoeld is om financiers over de streep te trekken en is dat wettelijk geoorloofd? Dat was een vraag. Vindt u dat een bestemmingsplan alleen vastgesteld hoort te worden als het financieel uitvoerbaar is?

De **VOORZITTER**. Nog andere vragen die waren blijven liggen? Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw **VERKOELLEN** (50plus). Daarop aansluitend had ik de vraag inderdaad gesteld en die wil ik dan daar gelijk bij zetten, als het stadion nu niet doorgaat, dan heeft dat toch invloed op die financiële uitvoerbaarheid? Dat moet er dan toch ook in opgenomen zijn? En de vraag over de Stigam nog, dat vroeg ik al eerder, welke mogelijkheden zijn dat van de

Stigam? Maar de Stigam is dus nu aan de slag zonder onherroepelijk bestemmingsplan, dat is toch behoorlijk risicovol lijkt me. Wanneer stopt dat dan en hoe gaat dat dan in zijn werk?

De **VOORZITTER**. Mijnheer Simons, het gesprek daar is storend. U kunt altijd met de pers spreken, maar dan graag buiten. Wethouder.

De heer **KURVERS** (vvd) (wethouder). Mevrouw Verkoelen, de Stigam is al jaren bezig zonder een definitief bestemmingsplan want we willen deze gebiedsontwikkeling en dat is waar wij aan werken en dat blijft de Stigam ook doen, dat lijkt me hartstikke logisch. De vragen over het bestemmingsplan van de heer Van der Velden, belangrijk is dat op het moment van het vaststellen van het bestemmingsplan in de raad onze overtuiging was destijds, met de kennis van toen, dat er echt gewoon een haalbaar realistisch bestemmingsplan lag en dat is het oordeel van dat moment en dat is cruciaal geweest. Uw vraag over financiers, ik heb volgens mij in de debatten destijds wel gezegd: kijk, het helpt financiers natuurlijk als ze weten waar ze aan toe zijn. Als er een bestemmingsplan ligt, dan is het fijn voor een financier te weten dat dat in ieder geval een stap is die genomen is. Dan is het aantrekkelijker om misschien in te gaan stappen, maar dat is iets anders dan het oordeel dat op dat moment belangrijk is of een bestemmingsplan ook echt haalbaar is.

De **VOORZITTER**. De heer Van der Velden.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Dank u voorzitter. Dat is geen antwoord op mijn vraag. Mijn vraag is heel helder en de wethouder draait eromheen. Vindt de wethouder dat een bestemmingsplan pas vastgesteld hoort te worden als het financieel uitvoerbaar is, dus als de financiering rond is.

De **VOORZITTER**. Wethouder.

De heer **KURVERS** (vvd) (wethouder). Dat laatste niet, er worden hier tal van bestemmingsplannen vastgesteld met ruimtes voor winkels of kantoren die al dan niet later in de tijd nog gefinancierd moeten worden. Wat wel belangrijk is, is dat je op dat moment een bestemmingsplan hebt dat haalbaar is met de informatie op dat moment. Dat is wat ik heb gezegd.

De **VOORZITTER**. Als er verder geen andere vragen zijn en ook geen behoefte is aan een tweede termijn dan ga ik de beraadslagingen beëindigen met de mededeling dat er vanavond om 19.30 uur over de ingediende moties zal worden gestemd. Mevrouw Verkoelen. Ik heb aangekondigd dat ik ga sluiten, de hamer is nog niet gevallen. Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw **VERKOELLEN** (50plus). Ik heb nog een vraag die nog niet beantwoord is, want ik moest zoeken omdat natuurlijk een aantal vragen worden beantwoord voor 9 december 2021, maar waar ik nog geen antwoord op gehad heb was de algemene vraag: heeft het college nu eigenlijk voor vorige week donderdag, 11 november 2021, überhaupt contact gehad met de Raad van State. Ik zie allemaal knikken, maar ik moet u eerlijk zeggen dat ik dat zeer bijzonder vind. Ik ben uitgebreid in de voorbereiding voor vorige week donderdag gaan kijken wat je allemaal moet weten aan kennis en kunde om hier dat debat te voeren vorige week donderdag. En dan komt natuurlijk die Raad van State toch ook aan de orde. Ik kan me toch niet voorstellen dat in het hele ambtenarenapparaat rond dit dossier niemand een belletje heeft gehad met de Raad van State over deze situatie die zich voorgedaan heeft met wat er gebeurde met de BVO en alles. Dat is toch onlogisch? Daarom vraag ik het. Nou ja, neem het maar mee in de tijdlijn. Ik wil gewoon heel graag weten wanneer wat is gebeurd,

omdat het echt cruciaal van belang is hoe wij de informatie ook hebben gekregen. Want daar zit wel een punt dat de heer Simons natuurlijk heeft willen adresseren. Ik krijg wel de neiging om te zeggen dat op heel veel punten wij heel veel informatie op verkeerde momenten gekregen hebben. Daar gaat het natuurlijk uiteindelijk om.

De **VOORZITTER**. Wethouder Kurvers.

De heer **KURVERS** (vvd) (wethouder). Misschien toch iets over de Raad van State, die heeft natuurlijk een zelfstandige rol en bevoegdheid waarbij ze alle appellanten gelijk willen behandelen. Dus als u de suggestie wekt dat wij daar informatie ophalen ter voorbereiding op een debat, dat is natuurlijk niet zo. Ik heb ook geen persoonlijk contact met de Raad van State. Er wordt wel voortdurend in deze rechtszaak informatie uitgewisseld. Wat er wel is geweest is dat na de geruchten de stichting een brief heeft gestuurd aan de Raad van State, dat ziet u ook in de brief van de Raad van State zelf, dat is wat ik u daar op dit moment over kan vertellen.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw **VERKOELEN** (50plus). En heeft u die ook gehad met de vergunningtrajecten? Er zijn heel veel andere overheden bij betrokken geweest. Zijn daar contacten over geweest, hoe de stand van zaken ervoor stond? Want iedereen blijft toch niet gewoon zomaar doorwerken na dat hele BVO-verhaal, dan komt er toch een break? Ik wil dat zo graag weten, ik kan me niet voorstellen dat u het maar gewoon ontvangen heeft en gezegd heeft 'nou, er is niets aan de hand'. Dat geloof ik niet.

De **VOORZITTER**. Wethouder.

De heer **KURVERS** (vvd) (wethouder). Het enige wat ik nu weet is dat sinds de geruchtenmachine op gang kwam in het weekend, de stichting toen op eigen initiatief nog een brief heeft gestuurd naar de Raad van State waarin ze aangeeft: wij geloven nog steeds in deze gebiedsontwikkeling, dat is het beste. En meer niet.

Mevrouw **VERKOELEN** (50plus). En andere vergunninginstanties? Ja, maar goed, er speelt nogal wat.

De heer **KURVERS** (vvd) (wethouder). Nu doet u de suggestie alsof ik als wethouder alle appellanten, die een zelfstandige rol en verantwoordelijkheid hebben in zo een proces aan een touwtje heb zitten.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw **VERKOELEN** (50plus). Ik heb het niet over appellanten, ik heb het over het feit dat u bezig bent met vergunningen. U bent bezig met contacten met allerlei andere overheidsorganisaties over het hele vergunningentraject en ja, is daar ook iets gebeurd wat het stil heeft doen leggen of loopt dat gewoon allemaal nu nog door?

De **VOORZITTER**. Wethouder.

De heer **KURVERS** (vvd) (wethouder). De vergunningen liggen ook bij de Raad van State. Die liggen daar onderin in de uitspraak.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw **VERKOELLEN** (50plus). Ja, maar ik neem aan dat u, u hoeft niet met alle appellanten te spreken. Dat zijn de particulieren, maar waarom zou u niet met Rijkswaterstaat om tafel zijn gaan zitten? Over een landaanwinning die speelde als dit gebeurt. Dat kan ik me niet voorstellen. Er komt iets vanuit de BVO, we stoppen met de zaak. Dan ga ik ervan uit dat u op dat moment toch eventjes kijkt van nou we hebben toch wel een paar belangrijke partners in dit geheel. Wat zeggen die van de situatie? Zeggen die ook niet 'we trekken alles in een keer de stekker eruit'.

De **VOORZITTER**. Wethouder.

De heer **KURVERS** (vvd) (wethouder). Mevrouw Verkoelen, u gaat nu echt veel te snel. De ontwikkelingen hebben zich heel snel opgevolgd. Er ligt nu een brief van de Raad van State die vraagt om extra informatie en de vervolgvragen die u stelt zijn nu precies iets waar wij als college de komende tijd op willen gaan verdiepen, in de verschillende scenario's.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Verkoelen. U krijgt nadere vragen beantwoord in de aanloop naar de debatten van 9 december 2021. Ik noteer ook het verzoek van de zijde van de raad om met Feyenoord, de beide organisaties in gesprek te gaan en er is zelfs een verzoek door de heer Achbar gedaan om dat twee keer te doen. Ik noteer dat. Dat is niet een zaak die het college moet regelen, maar ik kijk onze griffier daarvoor aan. Dan gaan we kijken vanuit de raad om dat verzoek over te brengen. Zo liggen de kaarten voor. Als zij graag langs willen komen voor een gesprek, dan gaan we dat organiseren één of twee keer zoals de heer Achbar gevraagd heeft. Mijnheer Achbar was eerst aan de microfoon dacht ik.

De heer **ACHBAR** (denk). Ja voorzitter, ik wilde eigenlijk een ordevoorstel doen ten aanzien van het stemmen van de moties die er liggen. U doet het voorstel om dat vanavond digitaal te doen, mijn voorstel zou zijn om het wel nu te doen, met de verhoudingen die we nu hebben in de raad, om op die manier te doen.

De **VOORZITTER**. Dat mag van de wet niet. Stemmen moet individueel gebeuren.

De heer **ACHBAR** (denk). Het is niet per fractie. Dat wil ik niet zeggen, maar met de leden die nu aanwezig zijn. Dus ik zeg expliciet niet per fractie, want daarvan weet ik dat het wettelijk niet mag.

De **VOORZITTER**. Dan hebben we geen quorum in de raad mijnheer Achbar. Een goede praktische vraag. Af en toe zou je willen dat het wat praktischer kan, maar...

De heer **ACHBAR** (denk). Maar dan heb ik wel een andere vraag en dat is of het dan wel iets eerder kan dan 19.30 uur. Dat zou dan het tweede voorstel zijn.

De **VOORZITTER**. Ik heb ook daarom vanochtend 19.30 uur aangekondigd omdat ook de raadsleden die wellicht digitaal meekijken er rekening mee kunnen houden dat ze dan ook beschikbaar zijn, dus knagen aan dat tijdstip leidt toch wel weer tot wat problemen, maar het is aan u. Als u zegt dat we het gaan vervroegen, dan kan dat wat mij betreft. Dus niet. De heer Van der Velden.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Dank u voorzitter. Ik hoorde u zeggen dat er een verzoek van de raad ligt om met Feyenoord in gesprek te gaan en met stadion en BVO en dat mijnheer Achbar dat twee keer zelfs wil. Ik vind het prima als mijnheer Achbar dat wil, maar dat kan hij ook in zijn vrije tijd doen. Ik heb geen meerderheid bespeurd in deze raad

om met Feyenoord te gaan spreken. Ik heb maar twee partijen gehoord, D66 en DENK, dus de conclusie dat de hele raad met Feyenoord in gesprek wil, vind ik iets te voorbarig.

De **VOORZITTER**. Ja, goed, ik luister nauwkeurig. Ik hoor alleen een bezwaar van uw kant, dus ik ging ervan uit dat....

Mevrouw **VERKOELLEN** (50plus). En vanuit mijn kant.

De **VOORZITTER**. ... anderen die daar verder geen ander oordeel over hadden dat onderwerp zouden steunen. Maar het is goed dat u vraagt om een expliciet besluit daaromtrent. De heer Vonk.

De heer **VONK** (cu-sgp). Afgelopen donderdag, ik ga het niet herhalen, maar toen is er door verschillende partijen, echt door verschillende partijen gevraagd 'laten we alsjeblieft deze mensen aan tafel vragen'. En dat is echt door heel veel herhaald, dus het is vreemd dat we dat nu dan nog weer moeten bespreken. Even onthouden wat er donderdag is besproken, heel veel partijen....

De **VOORZITTER**. Mijnheer Vonk, het is geen debat. Ik ga nu alleen peilen of het voorstel gesteund wordt of niet. De heer Meeuwissen.

De heer **MEEUWISSEN** (pvv). Steun voor het voorstel van de Partij voor de Dieren.

De **VOORZITTER**. Oké. De heer Segers-Hoogendoorn. Voor uitnodigen. Mijnheer Simons.

De heer **SIMONS** (lr). Ja, ik kijk ernaar uit. Ik laat me graag weer verrassen door een ander bedrag of een ander iets wat we niet hebben zien aankomen.

De **VOORZITTER**. De heer Verheij? Uitnodigen. Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw **VERKOELLEN** (50plus). Nee.

De **VOORZITTER**. Niet uitnodigen. Mevrouw Zeegers. Dat was ook mede uw voorstel. Mijnheer Tak. Eenmalig. Zuunig. Mijnheer Postma. Oké. Er is een meerderheid, mijnheer Van der Velden, in de raad... Dan vanavond om 19.30 uur stemming over de ingediende moties en dat zal zijn onder leiding van de vicevoorzitter van uw raad. De vergadering is gesloten.

Notulen raadsvergadering

Notulen van de raadsvergadering van 18 november 2021

Notulen van de raadsvergadering van 18 november 2021 (avondzitting)

Voor de agenda wordt verwezen naar volgnummer 16

Voorzitter: de heer J.W. Verheij

Tegenwoordig zijn 44 leden, namelijk: mevrouw C. Aafjes-van Aalst, de heer F. Achbar, mevrouw N. Arsieni, de heer J.W. van Assendelft, de heer N. Balwantsingh, de heer E. Büyükcıfci, de heer T. Cicek, de heer B. van Drunen, mevrouw E.H. Duijm-Wickerhoff, de heer M.G.J. van Elck, de heer G.J. Engberts, mevrouw J.A. Faber, mevrouw D.A. van Groningen, mevrouw T.C. Hoogwerf, mevrouw A. Kockelkoren, de heer G.F.E. Koster, de heer S.F. Lammering, de heer P.J.P. Lansink-Bastemeijer, de heer S. Leewis, de heer M.J.P. Meeuwissen, mevrouw N.D.Z.R. Mohamed-Hoesein de heer B. van Noppen, de heer J.P. Postma, de heer J.W. van Putten, mevrouw L.L.P.R. Roest, de heer R.C.J. de Roon, de heer T. Roskam, de heer B. van Schaik, de heer R.G.C. Segers-Hoogendoorn, de heer R.A.C.J. Simons, de heer J. Smet, de heer D.P.A. Tak, de heer R.T.J. van der Velden, de heer J.W. Verheij, mevrouw P.J.H.D. Verkoelen, de heer T.B. Versnel de heer T.J. Vonk, mevrouw E.S. Walgenbach, mevrouw I. van Wifferen, de heer E. Yigit, mevrouw D. Yildirim, mevrouw B.C. Zandberg, mevrouw C.M. Zeegers en de heer A. van Zevenbergen

Afwezig is 1 lid, namelijk: de heer S.R.T. van Baarle

Griffier: mevrouw I.C.M. Broeders

B1. Opening en mededelingen vergadering

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Goedenavond collega's, welkom bij deze raadsvergadering, een raadsvergadering ter besluitvorming over een drietal moties van hedenochtend. Bij dezen is de vergadering geopend en alvorens wij kunnen beginnen met het stemmen over de moties zal de griffier een ronde maken om vast te stellen of alle raadsleden aanwezig zijn. Mag ik de griffier vragen om haar camera aan te zetten en de ronde te maken?

De **GRIFFIER**. Goedenavond. Ik ben hoorbaar?

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Jazeker.

De **GRIFFIER**. Fijn. Voordat ik begin zou ik iedereen willen vragen die nog niet ingelogd is in het RIS om dat even te doen. Dan kan ik dat dadelijk checken en dan kunnen we gelijk gaan stemmen. Dan doe ik nu even een rondje. Mevrouw Aafjes-van Aalst. Ik zie geen beeld.

Mevrouw **AAFJES-VAN AALST** (lr). Nu wel. Goedenavond Rotterdam en Sara.

De **GRIFFIER**. Spectaculair beeld. Ja, ach. De heer Achbar.

De heer **ACHBAR** (denk). Goedenavond griffier en ik heb meteen een mededeling voorzitter. Ik meld de heer Van Baarle af voor vanavond.

De **GRIFFIER**. Dank je wel. Mevrouw Arsieni.

Mevrouw **ARSIENI** (d66). Hallo.

De **GRIFFIER**. Goedenavond. De heer Van Assendelft.

De heer **VAN ASSENDELFT** (lr). Goedenavond.

De **GRIFFIER**. De heer Van Baarle is dus afwezig. De heer Balwantsingh.

De heer **BALWANTSINGH** (pvda). Goedenavond.

De **GRIFFIER**. Goedenavond. De heer Büyükçifci.

De heer **BÜYÜKÇIFCI** (nida). Goedenavond.

De **GRIFFIER**. Goedenavond. De heer Cicek.

De hee **CICEK** (sp). Ja, goedenavond.

De **GRIFFIER**. Ja, goedenavond. De heer Van Drunen.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Goedenavond, aanwezig.

De **GRIFFIER**. Aanwezig ja. Mevrouw Duijm-Wickerhoff.

Mevrouw **DUIJM-WICKERHOFF** (lr). Goedenavond allemaal.

De **GRIFFIER**. Goedenavond. De heer Van Elck.

De heer **VAN ELCK** (lr). Goedenavond.

De **GRIFFIER**. Goedenavond. De heer Engberts.

De heer **ENGBERTS** (pvda). That's me. Goedenavond.

De **GRIFFIER**. Goedenavond. Mevrouw Faber.

Mevrouw **FABER** (vvd). Goedenavond.

De **GRIFFIER**. Goedenavond. Mevrouw Van Groningen.

Mevrouw **VAN GRONINGEN** (vvd). Goedenavond vanuit het immer gezellige Kralingen.

De **GRIFFIER**. Niet meer zonnig daar?

Mevrouw **VAN GRONINGEN** (vvd). Vanavond niet zo zonnig, maar ik wens u wel een buitengewone fijne verjaardag, ook al is het een dagje te laat, niet minder gemeend.

De **GRIFFIER**. Dank je wel. Mevrouw Hoogwerf.

Mevrouw **HOOGWERF** (lr). Yes, aanwezig.

De **GRIFFIER**. Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw **KOCKELKOREN** (gl). Goedenavond.

De **GRIFFIER**. Goedenavond. De heer Koster.

De heer **KOSTER** (lr). Ja, goedenavond.

De **GRIFFIER**. Goedenavond. Zo, dat ziet er spectaculair uit. De heer Lammering.

De heer **LAMMERING** (pvda). Goedenavond en gefeliciteerd met uw 35e verjaardag, mevrouw de griffier.

De **GRIFFIER**. Forever 39. De heer Lansink-Bastemeijer.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (vvd). Goedenavond mevrouw de griffier en mijnheer de plaatsvervangend voorzitter. En ook van mijn kant de felicitaties.

De **GRIFFIER**. Dank je wel. De heer Leewis.

De heer **LEEWIS** (gl). Goedenavond vanuit een bijna net zo donkere plek als de griffier.

De **GRIFFIER**. Ja, jij zit ook in de kelder. De heer Meeuwissen.

De heer **MEEUWISSEN** (pvv). Goedenavond.

De **GRIFFIER**. Goedenavond. Mevrouw Mohamed-Hoesein.

Mevrouw **MOHAMED-HOESEIN** (denk). Goedenavond.

De **GRIFFIER**. Goedenavond. De heer Van Noppen.

De heer **VAN NOPPEN** (nida). Goedenavond.

De **GRIFFIER**. Ja, hartstikke goed, dank je wel. Goedenavond. De heer Postma.

De heer **POSTMA** (gl). Goedenavond.

De **GRIFFIER**. Goedenavond. De heer Van Putten.

De heer **VAN PUTTEN** (lr). Goedenavond griffier en voorzitter.

De **GRIFFIER**. Goedenavond. Mevrouw Roest is weer aanwezig in vergadering als het goed is.

Mevrouw **ROEST** (gl). Ja.

De **GRIFFIER**. Ja. Hallo. De heer De Roon.

De heer **DE ROON** (d66). Aanwezig. Gefeliciteerd.

De **GRIFFIER**. Dank je wel. De heer Roskam.

De heer **ROSKAM** (lr). 3,2,1, ja, aanwezig.

De **GRIFFIER**. Aanwezig. De heer Van Schaik.

De heer **VAN SCHAIK** (lr). Aanwezig.

De **GRIFFIER**. Aanwezig, ja. De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer **SEGERS-HOOGENDOORN** (cda). Present.

De **GRIFFIER**. Present, ja. De heer Simons.

De heer **SIMONS** (lr). Ja, goedenavond en zoals u kunt horen en zien aanwezig en stemmen is een feestje las ik net.

De **GRIFFIER**. Dan maken we er een feestje van. De heer Smet.

De heer **SMET** (gl). Vanuit een Katendrechtse keuken, goedenavond.

De **GRIFFIER**. Goedenavond. De heer Tak.

De heer **TAK** (pvda). Kijk een warm welkom uit west. Goedenavond allemaal.

De **GRIFFIER**. Goedenavond. De heer Van der Velden.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Goedenavond.

De **GRIFFIER**. Goedenavond. De heer Verheij is aanwezig, net met beeld en geluid gezien en gehoord. Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw **VERKOELEN** (50plus). Goedenavond, ik ben aanwezig vanuit mijn oppasadres.

De **GRIFFIER**. De heer Versnel. Die is nog niet ingelogd, dat zie ik nu pas. Die proberen we zo nog even. De heer Vonk.

De heer **VONK** (cu-sgp). Goedenavond mijnheer Verheij, goedenavond Sara.

De **GRIFFIER**. Goedenavond. Potverdorie, wrijf het in. Mevrouw Walgenbach.

Mevrouw **WALGENBACH** (d66). Goedenavond.

De **GRIFFIER**. Goedenavond. Mevrouw Van Wifferen.

Mevrouw **VAN WIFFEREN** (D66). Goedenavond, vanuit het wilde westen.

De **GRIFFIER**. Goedenavond. De heer Yigit.

De heer **YIGIT** (denk). Goedenavond en gefeliciteerd.

De **GRIFFIER**. Ja, dank je wel. Mevrouw Yildirim.

Mevrouw **YILDIRIM** (pvda). Ook aanwezig.

De **GRIFFIER**. Ook aanwezig. Mevrouw Zandberg.

Mevrouw **ZANDBERG** (cda). Hallo, goedenavond.

De **GRIFFIER**. Goedenavond. Mevrouw Zeegers.

Mevrouw **ZEEGERS** (D66). Hallo.

De **GRIFFIER**. Goedenavond. De heer Van Zevenbergen.

De heer **VAN ZEVENBERGEN** (sp). Goedenavond.

De **GRIFFIER**. Goedenavond. Is de heer Versnel ingelogd? Nee, nog niet. Dan kijken we dadelijk nog even. Ik mis nog zes mensen in het raadsinformatiesysteem. Laten we eerst de stemverklaringen doen en dan kunnen we zo even kijken wie ik nog mis. Voorzitter.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dank griffier, voor de inventarisatie. Als er nog een lid Versnel binnenkomt, dan halen we die zo meteen in beeld. Ik ga naar de stemverklaringen. Zijn er stemverklaringen? Ik heb in ieder geval de heer Simons gezien en de heer Lansink-Bastemeijer heeft zich bij mij gemeld voor een stemverklaring. Als er nog anderen zijn graag het handje omhoog. Mijnheer Simons.

De heer **SIMONS** (lr). Ja, dank u wel voorzitter. In mijn stemverklaring gaat het over de motie 'Definitief stekker uit Feyenoord City Stadion'. Ik zal mijn fractie adviseren om voor deze motie te stemmen omdat het gaat over het huidige stadionplan dat volgens Feyenoord niet meer mogelijk en haalbaar is en ook volgens onze eigen voorwaarden niet meer mogelijk is. Wel wil ik erbij zeggen, uitdrukkelijk, dat wij open staan voor eventuele nieuwe of andere alternatieven waar Feyenoord in de hopelijk nabije toekomst mee komt.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dank u wel. Dan de heer Lansink-Bastemeijer.

Mevrouw **VERKOELEN** (50plus). Goedenavond voorzitter. De heer Lansink-Bastemeijer lukt blijkbaar niet?

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dat klopt, dus gaat uw gang voor de stemverklaring.

Mevrouw **VERKOELEN** (50plus). Ja, wat dat betreft is 50PLUS heel consequent al vier jaar lang, dus ook 50PLUS gaat voor de PVV-motie 'Definitief de stekker uit Feyenoord City Stadion' stemmen, omdat dat natuurlijk in lijn is met zoals het al vier jaar is. Het is een herhaling van zetten, maar we zullen daar wederom voorstemmen.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Duidelijk, dank u wel. Dan de heer Van Noppen.

De heer **VAN NOPPEN** (nida). Ja, voorzitter. Wij zullen voor de motie van Leefbaar Rotterdam stemmen, alhoewel we beseffen dat we toch nog wel een maand hebben, maar dat de signalen toch allemaal op rood staan. We willen gewoon weten waar we aan toe zijn en wat de consequenties zijn, dus we zullen toch voor deze motie stemmen. Voor de rest komt in stemming later. Dank u wel.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dank u wel mijnheer Van Noppen. Dan de heer Lansink-Bastemeijer.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (vvd). Ja, voorzitter. Het komt niet vaak voor dat er een motie van de PVV is die wij interessant vinden. Dat is motie 3, 'Leefbaar heeft niets met de Feyenoordfan', daar staat een aantal zaken in waar de heer Meeuwissen wel een punt heeft. Echter, wij vinden het principieel onjuist dat we elkaar in moties de maat gaan nemen, dat vinden wij echt iets voor het debat, dus ondanks het feit dat daar best wat zinnigs in staat zullen wij tegenstemmen.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dank u wel. Anderen nog voor de stemverklaringen? Dat is niet het geval. Dan verzoek ik de griffier nog even te bevestigen dat de heer Versnel inmiddels present is.

De **GRIFFIER**. Komt u maar binnen.

De heer **VERSNEL** (vvd). Goedenavond.

De **GRIFFIER**. Goedenavond. Dus we hebben 44 raadsleden aanwezig. Er zijn er echter 36 ingelogd in het systeem dus ik ga even de namen van de mensen noemen die dat nog moeten doen. Je moet dus inloggen in het raadsinformatiesysteem bij de vergadering van 10.00 uur vanochtend. Dat is de vergadering waarin we stemmen. De heer Büyükçifci, de heer Van Elck, de heer Leewis, mevrouw Mohamed-Hoesein, de heer De Roon, mevrouw Van Wifferen, de heer Van Schaik en mevrouw Zeegers. Als die allemaal willen inloggen, ik ga even checken en dan kom ik terug als iedereen ingelogd is.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Dank u.

De **GRIFFIER**. Ik weet niet of ik de heer Versnel al had genoemd. Die is ook nog niet ingelogd. Ik heb nu alleen mevrouw Zeegers en de heer Versnel waar ik op wacht. Ja, iedereen is ingelogd.

Agendapunt 4 Debat over 'College teruggefloten door de rechter, tijd om kleur te bekennen', aangevraagd door het lid Simons

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). Mooi, dan kunnen wij gaan stemmen. Aan de orde is het enige agendapunt van de raadsvergadering van hedenochtend. Het debat over 'College teruggefloten door de rechter, tijd om kleur te bekennen', daarbij zijn drie moties ingediend en die brengen wij op volgorde van indiening in stemming. Te beginnen met motie 1, 'De spannende finale is gespeeld'. De stemming is geopend en u kunt stemmen.

Motie 1, 'De spannende finale is gespeeld'. De motie is met 28 stemmen tegen en 16 stemmen voor verworpen. Voor stemden de fracties van Leefbaar Rotterdam, NIDA, PvdD en SP.

Motie 2, 'Definitief stekker uit Feyenoord City Stadion'. De motie is met 28 stemmen tegen en 16 stemmen voor verworpen. Voor stemden de fracties van PVV, Leefbaar Rotterdam, 50PLUS, PvdD en SP.

Motie 3, 'Leefbaar heeft niets met de Feyenoordfan'. De motie is met 43 stemmen tegen en 1 stem voor verworpen. Voor stemde de fractie van PVV.

Sluiting (digitale) vergadering.

De **VOORZITTER** (de heer Verheij). En daarmee zijn we aan het einde van onze vergadering gekomen. Ik wijs de leden van de commissie MPOF erop dat zo dadelijk, ik vermoed om 20.00 uur, de commissie MPOF digitaal begint en ik wens hun daar veel plezier mee en de rest van de mensen wens ik een fijne avond. De vergadering is gesloten.

Inhoudsopgave

Onderwerp	Pagina
Opening en mededelingen	2895
Vaststelling van de agenda voor de (fysieke) buitengewone raadsvergadering van 18 november 2021	2895
Bekrachtiging van de geheimhouding overeenkomstig artikel 25 van de Gemeentewet van de lijst van de te onteigenen onroerende zaken behorende bij het raadsvoorstel inzake het onteigeningsplan Tweebosbuurt zuid-oost	2896
Debat over 'College teruggefloten door de rechter, tijd om kleur te bekennen!', aangevraagd door het lid Simons	2896
Opening en mededelingen	2931
Inventarisatie stemverklaringen	2935
Stemmingen	2936

Aldus ongewijzigd vastgesteld in de openbare vergadering op 16 december 2021.

De griffier,

De voorzitter,

